

Suvestinė redakcija nuo 2015-06-04

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [126-4817](#), i. k. 1082330ISAK003D-578

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ, ĮGYVENDINAMŲ PAGAL LIETUVOS KAIMO
PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS KRYPTIES „LEADER METODO
ĮGYVENDINIMAS“ PRIEMONĘ „VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ
ĮGYVENDINIMAS“, ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2008 m. spalio 28 d. Nr. 3D-578
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2010, Nr. [125-6405](#)), 9.10 punktu, atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 268, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

t v i r t i n u Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. 3D-696 redakcija)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ, ĮGYVENDINAMŲ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS KRYPTIES „LEADER METODO ĮGYVENDINIMAS“ PRIEMONĘ „VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIMAS“, ADMINISTRAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vietos plėtos strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Vietos plėtos strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#); 2009, Nr. [43-1667](#)), Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2007) 5076 (su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C (2009) 10216) (toliau – Programa) ir Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. [41-1562](#); 2012, Nr. [18-830](#)) (toliau – Programos administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

2. Taisyklės reglamentuoja vietos plėtos strategijų ir pagal jas teikiamų vietos projektų administravimo tvarką. Vietos plėtos strategijų atrankos – vertinimo ir tvirtinimo – tvarką reglamentuoja Vietos plėtos strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtos strategijų įgyvendinimas“, atrankos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 3D-549 (Žin., 2007, Nr. [132-5388](#)) (toliau – Strategijų atrankos taisyklės). Paramos strategijai įgyvendinti dydį nustato Paramos skyrimo vietos plėtos strategijoms įgyvendinti tvarka ir paramos dydžio skaičiavimo metodika pagal Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-544 (Žin., 2007, Nr. [132-5386](#)).

Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimą vietos plėtos strategijų pagrindu reglamentuoja Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 3D-6 (Žin., 2009, Nr. [3-57](#); 2011, Nr. [12-550](#)).

II. SUTRUMPINIMAI IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Agentūros TERPAS – Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento Teritorinis paramos administravimo skyrius.

CPO – centrinė perkančioji organizacija.

CPVA – Centrinė projektų valdymo agentūra.

ES – Europos Sąjunga.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

„Leader centras“ – programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Programa – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa.

VVG – vietos veiklos grupė (-ės).

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Bendrosios išlaidos** – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto paraiškos, verslo plano rengimo ir (arba) įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, taip pat statinio projekto rengimo (įskaitant ekspertizę, statinio statybos sklypo inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų trasų inžinerinių, geodezinių, topografinių tyrinėjimų dokumentų) išlaidos, nekilnojamojo daikto įregistravimo ar duomenų apie nekilnojamąjį daiktą, į kurį investuojama įgyvendinant vietos projektą, atnaujinimo Nekilnojamojo turto registre išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų, statybos leidimo įsigijimo išlaidos, intelektinė veikla.

4.2. **Didžiausiasis įkainis** – įkainis, nustatytas vadovaujantis Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 „Dėl tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“, pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas eurais be pridėtinės vertės mokesčio.

4.3. **Kaimo bendruomenė** – kaimo vietovės gyventojai, susieti bendrais gyvenimo kaimynystėje poreikiais ir interesais. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.

4.4. **Kaimo vietovė** – kaimas, miestelis ar miestas, kurio gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių.

4.5. **Lėšos vietos projektui įgyvendinti** – pagal vietos projekto vykdymo sutartį vietos projektui įgyvendinti skiriamos lėšos iš paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

4.6. **Neplaninė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje** – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra netiksli, neišsami ar klaidinanti.

4.7. **Parama vietos plėtros strategijai įgyvendinti** (toliau – parama strategijai įgyvendinti) – EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, skirtos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

4.8. **Paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti sutartis** (toliau – paramos strategijai įgyvendinti sutartis) – paramos strategijai, įgyvendinamai pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, skyrimo sutartis.

4.9. **Planinė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje** – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos

projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje.

4.10. **Projekto kontrolės laikotarpis** – penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo arba sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte ir paramos sutartyje numatytų įsipareigojimų.

4.11. **Verslo atstovas** – ūkininkas arba fizinis asmuo, besiverčiantis individualia veikla pagal verslo liudijimą arba Nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymą, arba privataus juridinio asmens, vykdančio ūkinę komercinę veiklą, ar privačių juridinių asmenų asociacijos skirtas asmuo, VVG valdymo organe, turinčiame sprendimų priėmimo teisę, atstovaujantis jį skyrusio privataus juridinio asmens ar privačių juridinių asmenų asociacijos interesams.

4.12. **Verslo planas** – vadovaujantis Verslo plano finansinei paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 3D-349, parengtas dokumentas, kuriame techniškai, finansiškai, ekonomiškai ir socialiniu atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomos projektui įgyvendinti reikalingos lėšos ir terminai.

4.13. **Vietos plėtros strategija** (toliau – strategija) – dokumentas, kuriame pateikta VVG teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizė, VVG misija, kaimo vietovių plėtros vizija, prioritetai, tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, veiklos sritys ir rekomenduojami veiksmai naudojant vietovės išteklius, viešąją paramą ir telkiant VVG, kaimo bendruomenių ir kitų kaimo gyventojų pastangas.

4.14. **Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis** (toliau – strategijos įgyvendinimo laikotarpis) – laiko tarpas nuo paraiškos įgyvendinti strategiją užregistravimo Agentūroje dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 d.

4.15. **Vietos plėtros strategijos administravimo patikra vietoje** (toliau – strategijos patikra vietoje) – Agentūros darbuotojų atliekamas fizinis ir administracinis vietos plėtros strategijos vykdytojo administravimo lėšų panaudojimo ir suderinamumo su Agentūrai pateiktais dokumentais patikrinimas strategijos įgyvendinimo vietoje.

4.16. **Vietos plėtros strategijos vykdytojas** (toliau – strategijos vykdytojas) – VVG, kuri, pateikusi paraišką įgyvendinti strategiją, gauna arba yra gavusi paramą strategijai įgyvendinti.

4.17. **Vietos projektas** – pareiškėjo vietos veiklos grupei teikiamas strategiją atitinkantis verslo planas ir (arba) vietos projekto paraiška, kuriuose nurodomi planuojamos veiklos tikslai, uždaviniai ir pagrindžiamos jiems įgyvendinti reikalingos išlaidos.

4.18. **Vietos projekto mokėjimo prašymas** – nustatytos formos dokumentas, įskaitant elektroninį, kurį turi užpildyti ir pateikti Agentūrai vietos projekto vykdytojas, siekiantis gauti paramą.

4.19. **Vietos projekto paraiška** – vietos plėtros strategijos vykdytojo parengtas dokumentas, kurį turi užpildyti ir strategijos vykdytojui pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti lėšų vietos projektui įgyvendinti.

4.20. **Vietos projekto vykdymo sutartis** – lėšų vietos projektui, įgyvendinamam pagal vietos plėtros strategiją, skyrimo sutartis, kuria nustatomos lėšų šiam projektui įgyvendinti išmokėjimo ir vietos projekto vykdymo sąlygos.

4.21. **Vietos projekto vykdytojas** – pareiškėjas, kuris, pateikęs vietos projekto paraišką, gauna arba yra gavęs lėšų vietos projektui įgyvendinti.

4.22. **Vietos valdžios atstovas** – VVG teritorijoje veikiančios savivaldybės, kuri yra VVG narė, tarybos deleguotas asmuo, kuris gali būti renkamas VVG valdymo organo, turinčio sprendimų priėmimo teisę, nariu.

4.23. **VVG** – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja įvairių VVG teritorijos gyventojų interesams, t. y. ne

mažiau kaip 50 proc. valdymo organo narių sudaro socialinių ir kitų partnerių, taip pat jų asociacijų atstovai, iki 25 proc. – verslo atstovai ir iki 25 proc. – vietos valdžios atstovai.

4.24. **VVG teritorija** – kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius yra nuo 5 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant mažus miestelius, taip pat miestus, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst., ir kurioje gyvenančių ir (arba) veikiančių asmenų interesams tenkinti įsteigta VVG.“

4.25. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Programos administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

5. Programos krypties „*LEADER* metodo įgyvendinimas“ priemonei „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ keliami šie tikslai:

5.1. bendrasis tikslas – įgyvendinti *LEADER* metodą skatinant vietos iniciatyvas ir partnerystes, įtraukiant kaimo bendruomenes, vietos valdžios ir verslo atstovus;

5.2. specialusis tikslas – gerinti gyvenimo kokybę kaime ir skatinti kaimo ekonomikos sričių įvairovę naujais būdais ir metodais įgyvendinant strategijas, tikslingai naudojant vietos išteklius ir viešąją paramą;

5.3. veiklos tikslas – remti strategijų, kuriomis siekiama Programos krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ (toliau – 3 kryptis) tikslų, įgyvendinimą.

IV. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS

Strategijos vykdytojo atliekamos pirkimo procedūros

6. Strategijos vykdytojas, kuris pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (*Žin.*, 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)) yra perkančioji organizacija, prekių, paslaugų ar darbų, susijusių su strategijos įgyvendinimo administravimu, pirkimą turi organizuoti vadovaudamasis minėto įstatymo nuostatomis.

7. Strategijos vykdytojas, vykdydamas pirkimus, gali naudotis CPVA teikiamomis CPO paslaugomis.

8. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus.

9. Strategijos vykdytojas užtikrina, jog visos investicijos atitinka, atitiks ES darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (*Žin.*, 2000, Nr. [23-601](#); 2007, Nr. [129-5249](#)), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (*Žin.*, 1999, Nr. [90-2663](#); 2001, Nr. [54-1932](#)).

10. Strategijos vykdytojas, numatantis organizuoti viešuosius pirkimus, išskyrus pirkimus, kurių numatoma vertė neviršija 2 896 Eur (dviejų tūkstančių aštuonių šimtų devyniasdešimt šešių eurų) (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM), atsižvelgdamas į preliminarų viešųjų pirkimų organizavimo grafiką, turi iš anksto (prieš įvykdant apmokėjimą) pateikti Agentūrai ir suderinti su ja šią informaciją:

10.1. pasirinktą viešojo pirkimo procedūrą ir motyvus dėl tokios procedūros pasirinkimo;

10.2. viešojo pirkimo skelbimo turinį (kai taikoma) ir pirkimo dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

11. Įvykdęs viešojo pirkimo procedūrą, išskyrus pirkimus, kurių vertė neviršija 2 896 Eur (dviejų tūkstančių aštuonių šimtų devyniasdešimt šešių eurų) (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM), strategijos vykdytojas turi pateikti Agentūrai informaciją apie pirkimo procedūros rezultatus ir suderinti su ja viešojo pirkimo–pardavimo sutarties projektą (kai sutartis sudaroma).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

12. Strategijos vykdytojui, numatančiam organizuoti viešuosius pirkimus, kurių vertė neviršija 2 896 Eur (dviejų tūkstančių aštuonių šimtų devyniasdešimt šešių eurų) (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM), iš anksto, prieš įvykdant apmokėjimą, rekomenduojama dokumentus suderinti su Agentūros TERPAS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

13. Strategijos vykdytojams, vykdančioms pirkimus pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, išskyrus pirkimus, atliekamus elektroniniu būdu arba per CPO (CPO funkcijas atlieka CPVA), arba Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimų taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-150 (*Žin.*, 2007, Nr. [41-1559](#); 2009, Nr. [21-835](#)), nekompensuojama daugiau nei nustatytas didžiausiasis įkainis (jeigu toks yra).

14. Išlaidos, susijusios su strategijos įgyvendinimo administravimu, patirtos pagal prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartis, sudarytas nesilaikant šiame taisyklių skirsnyje nurodytų reikalavimų, laikomos netinkamomis finansuoti.

Strategijos vykdytojo mokėjimo prašymo teikimas, vertinimas ir tvirtinimas

15. Strategijos vykdytojas po kiekvieno strategijos įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos strategijai įgyvendinti sutartyje, teikia Agentūrai mokėjimo prašymą kompensuoti patirtas išlaidas, susijusias su strategijos įgyvendinimo administravimu, vadovaudamasis Programos administravimo taisyklėmis.

16. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir Ministerijos interneto svetainėje www.zum.lt.

17. Po strategijos vykdytojo mokėjimo prašymo pateikimo Agentūra atlieka mokėjimo prašymo vertinimą vadovaudamasi Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

18. Strategijos vykdytojas su mokėjimo prašymu privalo pateikti papildomus dokumentus, kai deklaruoja išlaidas, nurodytas (strategijos vykdytojui nepateikus papildomų dokumentų, nurodytų šių taisyklių 18.1–18.3 punktuose, išlaidos pripažįstamos netinkamomis apmokėti):

18.1. Strategijų atrankos taisyklių 14.2.7 ir 14.2.9 punktuose – pateikiamos susijusių strategijos vykdytojo vidaus tvarkos dokumentų kopijos;

18.2. Strategijų atrankos taisyklių 14.2.12 punkte – pateikiamas suderinimo su „Leader“ centru dokumentų kopijos, valdymo organo sprendimo patvirtinimo dokumentų kopijos ir komandiruotės ataskaitos kopija;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

18.3. Strategijų atrankos taisyklių 14.3 punkte – privalo pateikti dokumentus, kuriais patvirtinama, kad panaudojus lėšas buvo pasiektas rezultatas (ketinimo bendradarbiauti protokolai, bendradarbiavimo sutartis, galimybių studija, atlikta konkrečiam projektui ar pan.).

19. Po mokėjimo prašymo įvertinimo Agentūra atlieka tolesnį mokėjimo prašymo

administravimą vadovaudamasi Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Paramos strategijos įgyvendinti mokėjimo būdas ir išmokėjimo tvarka

20. Paramos lėšos, susijusios su strategijos įgyvendinimo administravimu, išmokamos strategijos vykdytoji pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ pirmąją veiklos sritį „Parama VVG veiklai“ ir taikant išlaidų kompensavimo su avansu mokėjimo būdą, kaip nustatyta Programos administravimo taisyklėse.

21. Pagal išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdą, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos:

21.1. pasirašius paramos strategijai įgyvendinti sutartį, strategijos vykdytoji mokamas paramos strategijai įgyvendinti sutartyje nustatyto dydžio avansas ar avanso dalys. Avansas išmokamas paramos gavėjui pateikus Agentūrai avanso mokėjimo prašymą;

21.2. avanso dydis strategijos vykdytoji negali būti didesnis kaip 40 (keturiasdešimt) proc. paramos sumos, skirtos administruoti strategijos įgyvendinimą;

21.3. gavęs avansą, strategijos vykdytojas pradeda įgyvendinti strategiją ir pirmąjį mokėjimo prašymą kartu su ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ir (arba) jų patvirtintomis kopijomis teikia Agentūrai ne vėliau kaip po 3 (trių) mėnesių nuo avanso gavimo dienos. Jeigu per 3 (tris) mėnesius nuo avanso gavimo dienos strategijos vykdytojas nepradeda įgyvendinti strategijos ir nepatiria išlaidų, jis, praėjus 3 (trims) mėnesiams, per 5 (penkis) darbo dienas privalo grąžinti avansą ar jo dalį Agentūrai;

21.4. jeigu strategijos vykdytoji išmokamas ne visas avansas, o jo dalis, šių taisyklių 21.3 punkto nuostata taikoma tik pirmajai avanso daliai.

Strategijos įgyvendinimo ataskaitos ir patikros

22. Strategijos vykdytojas, vadovaudamasis Programos administravimo taisyklėmis, teikia Agentūrai strategijos įgyvendinimo ataskaitas. Strategijos įgyvendinimo ataskaita Agentūrai gali būti teikiama šiais būdais:

22.1. kompiuteriu užpildyta pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 3D-386 „Dėl pavyzdinių ataskaitų formų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones patvirtinimo“ patvirtintas pavyzdines formas ir atspausdinta (pateikta popieriuje);

22.2. elektroniniu būdu, naudojantis ŽŪMIS interneto prieiga. Projekto ataskaitas pildant elektroniniu būdu ŽŪMIS interneto portale, jos turi atitikti patvirtintas pavyzdines ataskaitų formas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

23. Jeigu strategijos vykdytojas laiku nepateikia informacijos apie strategijos įgyvendinimo eigą arba galutinės strategijos įgyvendinimo ataskaitos, Agentūra apie tai raštu arba elektroniniu paštu primena strategijos vykdytoji ir nustato ne ilgesnį kaip 20 (dvidešimt) darbo dienų terminą atitinkamai informacijai arba ataskaitai pateikti. Strategijos vykdytojas gali raštu prašyti pratęsti informacijos arba ataskaitos pateikimo terminą, nurodydamas priežastis.

24. Bet kuriame strategijos įgyvendinimo etape Agentūra turi atlikti strategijos įgyvendinimo administracinius patikrinimus ir patikras vietoje, vadovaudamasi Programos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Strategijos vykdytoji taikomos sankcijos

25. Strategijos vykdytoji nesilaikant paramos strategijai įgyvendinti suteikimo reikalavimų ir (arba) pažeidžiant paramos gavimo ir naudojimo sąlygas numatomos sankcijos, nustatytos

Programos administravimo taisyklėse.

26. Strategijos vykdytojui gali būti taikomos papildomos sankcijos:

26.1. strategijos vykdytojui, nesilaikant visų ar dalies viešinimo reikalavimų, nustatytų Strategijų atrankos taisyklių 93 punkte, paramos suma, skirta strategijai administruoti, sumažinama iki 1 (vieno) proc.;

26.2. strategijos vykdytojui, tinkamai neįgyvendinančiam Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo (Žin., 1997, Nr. [67-1659](#); 2000, Nr. [18-431](#)) nuostatų (Lietuvos Respublikos vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai nustačius pažeidimą), paramos suma, skirta strategijai administruoti, sumažinama iki 2 (dviejų) proc.;

26.3. strategijos vykdytojui, neužtikrinančiam tinkamų administruojančio personalo pareigų vykdymo (atliekant patikras vietoje nustatomi pažeidimai, susiję su aplaidžiu dokumentų tvarkymu, aplaidžiu buhalterinės apskaitos vedimu, vidaus darbo kontrolės nebuvimu), paramos suma, skirta strategijai administruoti, sumažinama iki 2 (dviejų) proc. (sankcijos dydis nustatomas atsižvelgiant į pažeidimų sudėtingumą ir galimybes ištaisyti pažeidimus).

26¹. Atliekant patikrinimus ir (arba) auditus bei įtarus ar nustačius strategijos vykdytoją nesilaikant paramos strategijai įgyvendinti teikimo ir (arba) pažeidžiant paramos gavimo ir naudojimo sąlygas, iki bus priimtas galutinis sprendimas dėl strategijos vykdytojo veiksmų ir (arba) neveikimo, gali būti sustabdytas strategijos įgyvendinimas ir (arba) administravimas. Sprendimą sustabdyti strategijos įgyvendinimą ir (arba) administravimą priima Ministerija arba Agentūra, atsižvelgiant į tai, kuri institucija atlieka patikrinimą ir (arba) auditą.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

27. Nustačius pažeidimus, nurodytus 26.1–26.3 punktuose, pakartotinai, strategijos vykdytojui taikomos sankcijos – paramos sutarties nutraukimas ir lėšų susigrąžinimas.

Strategijos vykdytojo skundų nagrinėjimas

28. Strategijų vykdytojai, nesutinkantys su Agentūros, Ministerijos priimtais sprendimais, veikimu ar neveikimu, turi teisę apskųsti jų sprendimus, veikimą arba neveikimą, susijusius su strategijos įgyvendinimo administravimu Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Strategijos ir paramos strategijai įgyvendinti sutarties pakeitimai

29. Jokie su Agentūra raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto strategijos įgyvendinimo, keičiantys strategijos apimtį, projekto išlaidas, pratęsiantys strategijos įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys strategiją ar paramos sutartyje bei sprendime skirti paramą nustatytus strategijos vykdytojo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Strategijos vykdytojas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus numatomus pakeitimus, susijusius su strategijos įgyvendinimu (su pakeitimais susijusius dokumentus ir informaciją, strategijos vykdytojas, prieš išsiųsdamas raštu, gali su Agentūra suderinti el. paštu.).

30. Visi strategijos turinio pakeitimai turi būti suderinti su kolegialiu strategijos vykdytojo valdymo organu. Atvejai, kada strategijos vykdytojas gali keisti strategiją:

30.1. būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;

30.2. būtina keisti investicijų paskirstymą tarp strategijos prioritetų, priemonių ir veiklos sričių;

30.3. būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos projektui įgyvendinti pagal skirtingas strategijos priemones, veiklos sritis (kai taikoma).

30.4. būtina peržiūrėti priemonių, numatytų strategijoje, sąrašą, siekiant įgyvendinti strategijoje numatytus rodiklius.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

31. Atvejais, kada būtina keisti Paramos strategijai įgyvendinti sutartį, nurodyti Programos administravimo taisyklėse.

32. Strategijos vykdytojas, pasikeitus teisės aktams, reglamentuojantiems vietos projektų įgyvendinimą, gali keisti kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją ir valdymo organo patvirtintus pakeitimus privalo raštu pateikti Agentūrai.

33. Iškilus poreikiui keisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį:

33.1. strategijos vykdytojas privalo raštu pateikti Agentūrai motyvuotą prašymą pakeisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį, strategijos vykdytojo valdymo organo protokolo kopiją (strategijos vykdytojo valdymo organo protokolo kopija gali būti neteikiama, kai strategijos vykdytojas teikia Agentūrai techninio pobūdžio strategijos ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutarties keitimus, susijusius su mokėjimo prašymų pateikimo terminų pakeitimais, sutaupyto paramos lėšų perkėlimu į vėlesnius mokėjimo prašymus ir techninio pobūdžio klaidų ištaisymu) ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, kuriais pagrindžiamas prašymas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

33.2. Agentūra, gavusi motyvuotą strategijos vykdytojo prašymą pakeisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį, per 20 (dvidešimt) darbo dienų įvertina prašymo aplinkybes ir priima sprendimą dėl strategijos vykdytojo prašymo;

33.3. Agentūra strategijos vykdytojo prašymą keisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį gali:

33.3.1. patenkinti;

33.3.2. patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis;

33.3.3. atmesti;

33.4. Taisyklių 30 ir 31 punktuose nurodytais atvejais priimdama sprendimą dėl strategijos vykdytojo prašymo keisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį, Agentūra įvertina, ar atlikus tokį pakeitimą strategiją duos tiek pat arba daugiau naudos ir efektyviau sieks strategijoje bei Programoje nustatytų tikslų. Priimant sprendimą dėl strategijos vykdytojo prašymo keisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį, Agentūra taip pat atsižvelgia į aplinkybes, kurių strategijos vykdytojas negalėjo numatyti teikdamas strategiją išankstiniam vertinimui ir (arba) paraišką įgyvendinti strategiją ir kurios nepriklauso nuo strategijos vykdytojo. Jeigu Agentūra nustato, kad dėl strategijos pakeitimo strategijos vykdytojas negalės pasiekti strategijoje nustatytų tikslų ir tolesnis strategijos įgyvendinimas būtų neefektyvus, Agentūra svarsto klausimą dėl paramos strategijai įgyvendinti nutraukimo ir (arba) jau išmokėtų paramos lėšų, susijusių su strategijos įgyvendinimo administravimu, grąžinimo.

34. Priėmusi sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo keisti strategiją ir (arba) paramos strategijai įgyvendinti sutartį, Agentūra, vadovaudamasi Programos administravimo taisyklių nuostatomis, informuoja strategijos vykdytoją ir atlieka susijusias procedūras.

Strategijos vykdytojo dokumentų saugojimas

35. Visi su strategijos įgyvendinimu susiję dokumentai strategijos vykdytojo turi būti saugomi mažiausiai 10 (dešimt) metų nuo paramos sutarties pasirašymo datos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu (*Žin.*, 1995, Nr. [107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982) ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-118 (*Žin.*, 2011, Nr. [88-4230](#)).

36. Strategijos vykdytojas privalo užtikrinti su strategijos įgyvendinimu susijusių dokumentų saugumą ir prieinamumą Agentūros, Ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir Europos Audito rūmų įgaliotiems atstovams.

37. Strategijos vykdytojas privalo saugoti visus Programos administravimo taisyklėse nustatytus saugomus dokumentus. Be nustatytų saugomų dokumentų, strategijos vykdytojas privalo

saugoti:

37.1. strategiją ir jos priedų kopijas, jų keitimo dokumentų kopijas;

37.2. susirašinėjimo su strategiją įgyvendinančių vietos projektų vykdytojais dokumentų originalus ir (arba) kopijas;

37.3. ataskaitų, susijusių su komandiruotėmis po užsienį, originalus ir ataskaitų priedų kopijas;

37.4. vietos projektų paraiškų ir visų kitų su vietos projektų, įgyvendinamų pagal strategiją, administravimu (vertinimu, atranka, priimtų sprendimų protokolais, kontrole ir kt.) susijusių dokumentų originalus.

Strategijos viešinimas

38. Strategijos vykdytojas privalo imtis informavimo ir viešinimo priemonių apie įgyvendinamą strategiją, vadovaudamasis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)), ir Strategijų atrankos taisyklių XXIII skyriumi „Strategijos viešinimas“.

Savanoriškos veiklos organizavimas

38¹. Strategijos vykdytojas, įgyvendindamas strategiją, gali pasitelkti savanorių, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu (Žin., 2011, Nr. [86-4142](#)).

Papildyta skirsniu:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

V. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS IR ĮGYVENDINIMO ADMINISTRAVIMAS

Lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo bendrosios nuostatos

39. Kvietimo teikti vietos projektų paraiškas sąlygas (lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo procedūrą, kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją, vietos projektų paraiškų teikimo laikotarpį ir planuojamą skirti lėšų vietos projektams įgyvendinti sumą pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas), šių sąlygų pakeitimus nustato strategijos vykdytojas.

40. Vietos projektas finansuojamas paramos strategijai įgyvendinti, vietos projekto vykdytojo ir (arba) vietos projekto partnerio (toliau – partneris) lėšomis.

41. Strategijos vykdytojo skirtas lėšas vietos projektui įgyvendinti į vietos projekto vykdytojo sąskaitą perveda Agentūra.

42. Lėšos vietos projektui įgyvendinti nustatomos kaip tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų procentinė dalis. Likusios tinkamų finansuoti išlaidų dalies finansavimą turi užtikrinti vietos projekto vykdytojas.

43. Strategijos vykdytojas, rengdamas kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją ir skelbdamas kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, vertindamas vietos projektų paraiškas, jas atrinkdamas, skirdamas lėšas vietos projektams įgyvendinti ir prižiūrėdamas vietos projektų įgyvendinimą, privalo laikytis skaidrumo, nešališkumo ir konfidencialumo principų:

43.1. strategijos vykdytojas užtikrina, kad apie kvietimus teikti vietos projektų paraiškas informacija ir kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentacija būtų vieša ir prieinama visiems galimiems pareiškėjams ir visuomenei;

43.2. strategijos vykdytojas užtikrina pareiškėjo teisę žinoti visus priimtus sprendimus, susijusius su jo vietos projekto paraiška, ir tokių sprendimų motyvus, pagrįstus objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės normomis. Visi pareiškėjai, kurių vietos projektų paraiškos buvo atmestos, raštu informuojami apie tokį sprendimą ir jo priežastis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

43.3. strategijos vykdytojas užtikrina pareiškėjo ir kitų asmenų vietos projekto paraiškoje pateiktų asmens ir finansinių duomenų bei idėjų konfidencialumą ir naudoja juos tik vietos projektui vertinti ir atrinkti. Šie duomenys be pareiškėjo sutikimo neatskleidžiami tretiesiems asmenims, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus atvejus. Viešai skelbiami tik tie duomenys apie pareiškėją, partnerį ir vietos projektą, kurių pakanka vietos projektų vertinimo ir atrankos proceso skaidrumui užtikrinti: pareiškėjo ir partnerio pavadinimas, vietos projekto pavadinimas, vietos projekto kodas, trumpas vietos projekto aprašymas, prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma. Strategijos vykdytojas privalo teikti informaciją apie pareiškėją, rangovus, prekių tiekėjus ir paslaugų teikėjus, vietos projekto įgyvendinimą EŽŪFKP administruojančioms ir kontroliuojančioms institucijoms tam, kad būtų užtikrinta efektyvi lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo ir panaudojimo kontrolė.

44. Strategijos vykdytojas užtikrina, kad vietos projektų paraiškų vertinimas, atranka ir lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimas vyktų sklandžiai ir truktų kuo trumpiau. Agentūra turi užtikrinti, kad strategijos vykdytojo sprendimų dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo tvirtinimas vyktų sklandžiai ir truktų kuo trumpiau.

44¹. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo administravimo priežiūrą ir kontrolę atlieka Agentūra ir strategijos vykdytojas šių taisyklių nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas ir dokumentacijos rengimas

45. Kvietimą teikti vietos projektų paraiškas skelbia strategijos vykdytojas. Kvietimų teikti vietos projektų paraiškas pagal strategijoje numatytas priemones tvarkaraštį sudaro strategijos vykdytojas. Prieš skelbdamas pirmąjį kvietimą teikti vietos projektų paraiškas pagal konkrečią (-ias) strategijos priemonę (-es), strategijos vykdytojas turi parengti kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją (toliau – dokumentacija) vadovaudamasis šių taisyklių 49 punkte ir (arba) 1 priede nustatytais reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

46. Strategijos vykdytojas gali parengtą dokumentaciją suderinti su Agentūra.

47. Strategijos vykdytojas visais atvejais turi pateikti Agentūrai patvirtintą dokumentaciją. Tuo atveju, kai skelbiamas antrasis ir paskesnieji kvietimai teikti vietos projektų paraiškas ir dokumentacijoje atliekami pakeitimai, strategijos vykdytojas, prieš skelbdamas antrąjį ir paskesnius kvietimus, gali šiuos keitimus suderinti su Agentūra ir turi jai pateikti pakeistą ir patvirtintą dokumentaciją.

48. Pavyzdinę dokumentaciją ir susijusių dokumentų pavyzdines formas pagal poreikį parengia Agentūra ir patvirtina Agentūros direktoriaus įsakymu. Pasikeitus šioms, Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo arba Programos administravimo taisyklėms, Agentūra per 40 (keturiasdešimt) darbo dienų atitinkamai pakeičia pavyzdinę dokumentaciją ar susijusių dokumentų pavyzdines formas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

49. Strategijos vykdytojas gali savarankiškai rengti supaprastintą dokumentaciją, kuri:

49.1. neprieštarauja šioms taisyklėms;

49.2. neprieštarauja Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėms (kai taikoma);

49.3. yra pritaikyta strategijai ir konkrečioms strategijos priemonėms.

50. Dokumentaciją sudaro:

50.1. kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas;

50.2. Neteko galios nuo 2012-12-21

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

50.3. specialiosios taisyklės pareiškėjams:

50.3.1. rengiamos visoms strategijoje numatytoms priemonėms. Specialiosios taisyklės pareiškėjams pagal priemones, kurias reglamentuoja Programa, rengiamos vadovaujantis Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėmis (įskaitant supaprastintąsias įgyvendinimo taisykles);

50.3.2. verslo priemonių, kurių nereglamentuoja Programa, bet reglamentuoja strategija, specialiosios taisyklės turi būti rengiamos vadovaujantis šiomis taisyklėmis (specialiosios taisyklės gali būti rengiamos taikant supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių modelį);

50.3.3. verslo priemonių, kurias reglamentuoja Programa ir strategija, specialiosios taisyklės turi būti rengiamos vadovaujantis Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėmis, (įskaitant supaprastintąsias įgyvendinimo taisykles);

50.3.4. turi atitikti strategiją ir šių taisyklių nuostatas. Jos rengiamos atskirai pagal kiekvieną arba kelias strategijos priemones, nepažeidžiant šių taisyklių 1 priedo ir (arba) 49 punkto nuostatų, turi būti pateikiama informacija, kurią privalo žinoti pareiškėjas, teikiantis vietos projekto paraišką pagal konkrečią strategijos priemonę ar priemonės veiklos sritį, arba pagal kelias strategijos priemones;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

50.4. strategijos vykdytojo vidaus tvarkos aprašas.

51. Specialiosios taisyklės pareiškėjams ir strategijos vykdytojo vidaus tvarkos aprašas gali būti keičiami atsižvelgiant į Programos priemonių, įgyvendinamų pagal strategiją, pakeitimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

52. Parengęs kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją ir norėdamas ją suderinti su Agentūra, strategijos vykdytojas išsiunčia ją Agentūrai elektroniniu paštu ne vėliau kaip likus 40 (keturiasdešimt) darbo dienų iki planuojamo pirmojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas paskelbimo dienos. Agentūra turi teisę priimti ir vėliau pateiktą dokumentaciją. Gavusi dokumentaciją, Agentūra per ne ilgesnį nei 20 (dvidešimt) darbo dienų laikotarpį ją įvertina ir, nustačiusi prieštaravimų šių taisyklių nuostatomis, strategijos vykdytojui elektroniniu paštu pateikia pastabas bei pasiūlymus. Strategijos vykdytojas, gavęs Agentūros pastabas, pakoreguoja dokumentaciją ir su lydraščiu ją išsiunčia Agentūrai. Kvietimas teikti vietos projektų paraiškas gali būti skelbiamas tik po to, kai dokumentacija yra patikslinta pagal Agentūros pastabas, jeigu Agentūra pastabas teikė, ir patvirtinta strategijos vykdytojo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

53. Strategijos vykdytojas gali suderinti su Agentūra dokumentus, kurių pavyzdinių formų Agentūra nerengė, tačiau strategijos vykdytojas nustatė, kad būtina tokius turėti. Strategijos įgyvendinimo metu keičiant dokumentaciją, strategijos vykdytojas privalo raštu informuoti Agentūrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

54. Vietos projektų paraiškos turi būti priimamos iki kvietime teikti vietos projektų paraiškas nurodytos paskutinės vietos projektų paraiškų pateikimo darbo dienos pabaigos.

55. Kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas spausdinamas lietuvių kalba bent viename strategijos vykdytojo veiklos teritorijoje platinamų laikraščių ir Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt. Kvietimas teikti vietos projektų paraiškas gali būti skelbiamas papildomai kituose leidiniuose, internete ir kitais būdais. Strategijos vykdytojas savo nuožiūra pasirenka

papildomus leidinius, skelbimo būdus ir priemones, atsižvelgdamas į tai, kokie iš jų būtų efektyviausi siekiant informuoti galimus pareiškėjus pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas.

Rezerviniai vietos projektai

55¹. Jeigu strategijos vykdytojas ankstesnių kvietimų teikti vietos projektų paraiškas metu priėmė tinkamų finansuoti vietos projektų paraiškų, kuriose prašoma paramos suma didesnė, negu numatyta strategijoje vietos projektams finansuoti, jis gali sudaryti rezervinių vietos projektų sąrašą. Taip pat strategijos vykdytojas gali skelbti papildomą kvietimą teikti rezervinių vietos projektų paraiškas:

55¹.1. kvietimo teikti rezervinių vietos projektų paraiškas skelbime turi būti aiškiai nurodyta, kad priimami vietos projektai, kuriems finansuoti strategijoje lėšų nėra;

55¹.2. rezerviniai vietos projektai (pateikti pagal atskirą kvietimą ar sudarius sąrašą iš ankstesnių kvietimų) vertinami ir atrenkami taip pat, kaip vietos projektai, tačiau paramos sutartis su rezervinių vietos projektų paraiškų teikėjais nesudaroma tol, kol neatsiranda lėšų jiems finansuoti;

55¹.3. rezerviniai vietos projektai gali būti atrenkami ir tvirtinami iki 2014 m. spalio 31 d.

55¹.4 strategijos vykdytojas, atrinkęs rezervinius vietos projektus šių Taisyklių 138–151 punktuose nustatyta tvarka, sudaro rezervinių vietos projektų pirmumo eilę pagal šiuos kriterijus (pirmieji eilėje yra rezerviniai vietos projektai, nurodyti 551.4¹ papunktyje, kiti 55¹.4.2 papunktyje ir taip toliau):

55¹.4.1. verslo projektai (pelno vietos projektai) (išskyrus verslo vietos projektus, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 57 924 Eur (penkiasdešimt septynis tūkstančius devynis šimtus dvidešimt keturis eurus);

55¹.4.2. jaunimui skirti vietos projektai (išskyrus kaimų atnaujinimo rezervinius vietos projektus, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 28 962 Eur (dvidešimt aštuonis tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du eurus) arba rezervinius vietos projektus, nesusijusius su infrastruktūros gerinimu, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 17 377 Eur (septyniolika tūkstančių tris šimtus septyniasdešimt septynis eurus);

55¹.4.3. vietos projektai, susiję su kultūros ir tautiniu paveldu (įskaitant tradicinius amatus) (išskyrus kaimų atnaujinimo rezervinius vietos projektus, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 28 962 Eur (dvidešimt aštuonis tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du eurus) arba rezervinius vietos projektus, nesusijusius su infrastruktūros gerinimu, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 17 377 Eur (septyniolika tūkstančių tris šimtus septyniasdešimt septynis eurus);

55¹.4.4. vietos projektai, susiję su verslumo įgūdžių įgijimu ir tobulinimu (išskyrus rezervinius vietos projektus, susijusius su verslumo įgūdžių įgijimu ir tobulinimu, kai prašoma lėšų vietos projektams įgyvendinti suma viršija 17 377 Eur (septyniolika tūkstančių tris šimtus septyniasdešimt septynis eurus);

55¹.4.5. kaimų atnaujinimo vietos projektai, kai paramos gavėjas – bendruomeninė organizacija (išskyrus kaimų atnaujinimo rezervinius vietos projektus, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 28 962 Eur (dvidešimt aštuonis tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du eurus);

55¹.4.6. bendruomenių aktyvinimo vietos projektai, kai paramos gavėjas – bendruomeninė organizacija (išskyrus rezervinius vietos projektus, susijusius su bendruomenių aktyvinimu, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 17 377 Eur (septyniolika tūkstančių tris šimtus septyniasdešimt septynis eurus);

55¹.4.7. kaimų atnaujinimo vietos projektai, kai paramos gavėjas – savivaldybė (išskyrus kaimų atnaujinimo rezervinius vietos projektus, kai prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma viršija 28 962 Eur (dvidešimt aštuonis tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du eurus);

55^{1.4.8.} kiti rezerviniai vietos projektai (įskaitant šių Taisyklių 55^{1.4.1}–55^{1.4.7} papunkčiuose nurodytas išimtis) išdėstomi pagal prašomų lėšų vietos projektui įgyvendinti sumą didėjančia tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

55^{1.5.} strategijos vykdytojas patvirtintų rezervinių vietos projektų sąrašą, kuriame rezerviniai vietos projektai pateikiami pirmumo eile (sudaryta pirmumo eilė turi būti iš anksto suderinta su Agentūra), pateikia Agentūrai per 3 (tris) darbo dienas nuo paskutinio turimo rezervinio vietos projekto patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki 2014 m. lapkričio 5 d.;

55^{1.6.} Agentūra iki 2014 m. rugpjūčio 25 d. sudaro strategijų vykdytojų pirmumo eilę ir ją paskelbia Agentūros interneto tinklapyje. Į strategijų vykdytojų pirmumo eilę gali būti įrašyti tik tie strategijų vykdytojai, kurių lėšų vietos projektams įgyvendinti faktiniai išmokėjimai viršija 75 proc. vietos projektams finansuoti skirtos sumos, prioritetą teikiant tiems strategijų vykdytojams, kurių faktiškai išmokėtų lėšų vietos projektams procentinė dalis nuo vietos projektams įgyvendinti skirtų lėšų yra didesnė (vertinama iki dviejų skaičių po kablelio tikslumu). Strategijų vykdytojų pirmumo eilę sudaroma pagal Agentūros 2014 m. rugpjūčio 18 d. turimus išmokėjimų duomenis. Jeigu sudarant strategijų vykdytojų pirmumo eilę, Agentūra nustato kelis lygiaverčius strategijos vykdytojus, pirmumas teikiamas tam strategijos vykdytojui, kuris pirmiau pasiekė 75 proc. lėšų vietos projektams įgyvendinti išmokėjimo ribą. Strategijų vykdytojų pirmumo eilę iki 2014 m. gruodžio 19 d. gali būti papildoma naujais strategijų vykdytojais, kurių vietos projektams Agentūra faktiškai išmokėjo arba įvertino ir pripažino tinkamomis išmokėti 75 proc. vietos projektams įgyvendinti skirtų lėšų (šie strategijų vykdytojai įrašomi į eilės galą; vertinama pagal Agentūros turimus duomenis). Agentūra per 3 (tris) darbo dienas po kiekvieno strategijų vykdytojų pirmumo eilės papildymo, informuoja strategijos vykdytoją, kuris įtraukiamas į strategijų vykdytojų pirmumo eilę, ir atitinkamai atnaujina Agentūros interneto tinklapio duomenis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-982](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-19, i. k. 2014-20102

55^{1.7.} rezerviniai vietos projektai gali būti finansuojami iš šių finansavimo šaltinių:

55^{1.7.1.} Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės sutaupytų ir (arba) persikirstytų iš kitų Programos priemonių lėšų (toliau – priemonės sutaupytytos lėšos). Stebėseną dėl EŽŪFKP lėšų sutaupymo pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės vykdo Agentūra. Agentūra informuoja Ministeriją apie sutaupytytas lėšas, kurios galėtų būti perkeltos į Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-982](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-19, i. k. 2014-20102

55^{1.7.2.} paramos strategijai įgyvendinti sutaupytų lėšų (toliau – strategijos sutaupytytos lėšos) neviršijant bendros lėšų vietos projektams įgyvendinti sumos, nustatytos paramos strategijai įgyvendinti sutartyje ir atsižvelgiant į faktines vietos projektų išlaidas, kurių tinkamumą finansuoti Agentūra nustatė pagal šių Taisyklių 193–194 punktus. Stebėseną dėl lėšų sutaupymo vykdo strategijos vykdytojas;

55^{1.7.3.} skiriant lėšas rezerviniams vietos projektams finansuoti iš Taisyklių 55^{1.7.1} papunktyje nurodyto šaltinio, turi būti pakeista strategija ir paramos strategijai įgyvendinti sutartis šių Taisyklių 29–34 punktuose nustatyta tvarka. Skiriant lėšas rezerviniams vietos projektams finansuoti iš Taisyklių 55^{1.7.2} papunktyje nurodyto šaltinio, strategijos vykdytojas gali inicijuoti strategijos keitimą, jeigu keitimas yra būtinas;

55^{1.8.} kai rezervinis vietos projektas finansuojamas iš priemonės sutaupytų lėšų, paramos jam įgyvendinti skyrimo tvarka tokia:

55^{1.8.1.} kai priemonės sutaupytų lėšų užtenka bent vienam rezerviniam vietos projektui įgyvendinti, Agentūra, atsižvelgdama į priemonės sutaupytų lėšų likutį, pagal strategijų vykdytojų

pirmumo eilę siūlo aukščiau pirmumo eilėje esančiam strategijos vykdytojui pakeisti paramos strategijai įgyvendinti sutartį, taip pat patikslinti strategijos finansinį planą ir finansuoti strategijos vykdytojo patvirtintoje vietos projektų pirmumo eilėje, sudarytoje pagal Taisyklių 55¹.4 papunktyje nurodytus kriterijus, aukščiausiai esantį rezervinį vietos projektą;

55¹.8.2. strategijos vykdytojas, prieš pritardamas paramos strategijai įgyvendinti sutarties ir strategijos keitimui, turi įsitikinti, kad siūlomo finansuoti rezervinio vietos projekto vykdytojas sutinka įgyvendinti vietos projektą, o jo įgyvendinimo laikotarpis ir numatytos išlaidos vietos projekto vykdytojui leis pateikti paskutinį mokėjimo prašymą strategijos vykdytojui iki šių Taisyklių 176 punkte nurodytos datos (pvz., numatytų išlaidų darymui neturi įtakos sezoniškumas). Po paramos strategijai įgyvendinti sutarties keitimo strategijos vykdytojas šių Taisyklių 161–176 punktuose nustatyta tvarka sudaro vietos projekto vykdymo sutartį su Agentūros siūlomu tvirtinti rezervinio vietos projekto teikėju (kai taikoma). Jeigu rezervinio vietos projekto teikėjas nesutinka įgyvendinti vietos projekto, Agentūra tam pačiam strategijos vykdytojui siūlo finansuoti kitą pirmumo eilėje esantį strategijos vykdytojo patvirtintą rezervinį vietos projektą (jei toks yra);

55¹.8.3. antrajam ir paskesniems rezerviniams vietos projektams įgyvendinti finansavimas iš priemonės sutaupytų lėšų skiriamas vadovaujantis 55¹.8.1–55¹.8.2 papunkčiuose nustatyta tvarka, tačiau tam pačiam strategijos vykdytojui gali būti pasiūlyta finansuoti antrąjį ir paskesnius rezervinius vietos projektus tik tuomet, kai visiems strategijų vykdytojų pirmumo eilėje esantiems strategijos vykdytojams buvo suteiktos galimybės finansuoti bent po vieną patvirtintą rezervinį vietos projektą;

55¹.9. kai rezervinis vietos projektas finansuojamas iš paramos strategijai įgyvendinti sutaupytų lėšų, paramos jam įgyvendinti skyrimo tvarka tokia:

55¹.9.1. kai strategijos sutaupytų lėšų užtenka bent vienam rezerviniam vietos projektui finansuoti, tuomet strategijos vykdytojo valdymo organas priima sprendimą dėl rezervinių vietos projektų sąrašė esančio rezervinio vietos projekto finansavimo;

55¹.9.2. strategijos vykdytojas apie priimtą sprendimą informuoja Agentūrą, kuri strategijos valdymo organo sprendimą tvirtina šių Taisyklių 153–157 punktuose nustatyta tvarka;

55¹.9.3. Agentūrai patvirtinus strategijos vykdytojo sprendimą, su vietos projekto paraiškos teikėju sudaroma vietos projektų vykdymo sutartis, vadovaujantis Taisyklių 161–176 punktais (kai taikoma). Strategijos vykdytojas, prieš skirdamas lėšas vietos projektui įgyvendinti, turi įsitikinti, kad rezervinio vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis ir numatytos išlaidos vietos projekto vykdytojui leis pateikti paskutinį mokėjimo prašymą strategijos vykdytojui iki šių Taisyklių 176 punkte nurodytos datos (pvz., numatytų išlaidų darymui neturi įtakos sezoniškumas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-434](#), 2014-07-23, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10505

Papildyta skirsniu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Galimi pareiškėjai ir partneriai

56. Pareiškėjas – fizinis arba juridinis asmuo, pateikęs vietos projekto paraišką pagal strategijoje numatytą priemonę, atitinkantis taisyklių 57–63 ir 65 punktuose nustatytus reikalavimus.

57. Pareiškėjui taikomi tinkamumo reikalavimai:

57.1. pareiškėjo, teikiančio vietos projektą pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, tinkamumo reikalavimai nustatyti Programoje ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse;

57.2. pareiškėjo, teikiančio vietos projektą pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, bet nereglamentuoja Programa, tinkamumo reikalavimai turi būti nustatyti specialiosiose taisyklėse, nepažeidžiant Programos ir šių Taisyklių nuostatų.

58. Pareiškėjas – fizinis asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 18 (aštuoniolikos) metų.

59. Pareiškėjas – fizinis asmuo gali teikti pelno vietos projekto paraišką tik savarankiškai.

60. Pareiškėjas – fizinis asmuo gali teikti viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektą tik tuo atveju, kai numatoma investuoti į kultūros paveldo objektų tvarkybą, ir šis objektas yra ir bus po projekto įgyvendinimo ne trumpiau nei 10 (dešimt) metų negyvenamas, prieinamas visuomenei, o galutiniai naudos gavėjai bus kaimo gyventojai, kaip nustatyta šių taisyklių 75.11 punkte.

61. Pareiškėjas – fizinis asmuo prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti pinigėmis lėšomis. Pareiškėjas – fizinis asmuo, įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu – gali prisidėti tik šių taisyklių 60 punkte nurodytu atveju.

62. Pareiškėjas – juridinis asmuo gali teikti pelno ar ne pelno vietos projekto paraišką savarankiškai arba kartu su partneriu (-iais).

63. Pareiškėjas:

63.1. savivaldybės administracija ir biudžetinė įstaiga vienu metu savarankiškai gali įgyvendinti kelis vietos projektus ir būti partneriu kituose vietos projektuose;

63.2. vienu metu gali įgyvendinti vieną investicinio pobūdžio vietos projektą ir vieną vietos projektą, kuriame nėra numatomos investicijos į nekilnojamąjį turtą. Pareiškėjas, išskyrus 63.1 punkte nurodytuosius, gali pateikti paramos paraišką antrajam vietos projektui įgyvendinti, neužbaigęs pirmojo vietos projekto, tačiau paramos sutartis gali būti pasirašyta tik pateikus pirmojo vietos projekto galutinį mokėjimo prašymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

64. Partneris, dalyvaujantis vietos projekto įgyvendinimo veikloje, tuo pačiu metu turi teisę teikti savarankišką paramos paraišką. Partneriu gali būti tik juridinis asmuo.

65. Pareiškėjui ir partneriui, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, taikomi bent šie tinkamumo reikalavimai:

65.1. pareiškėjas ir partneris vykdo su mokesčių mokėjimu susijusius įsipareigojimus ir, jei pareiškėjas ir (ar) partneris yra registruotas draudėjas, su socialinio draudimo įnašų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams;

65.2. pareiškėjas ir partneris yra registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

65.3. pareiškėjas ir partneris veikia VVG teritorijoje;

65.4. pareiškėjas užtikrina tinkamą vietos projekto finansavimo šaltinį (taikoma kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo numato prisidėti piniginiu įnašu) – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas (pelno vietos projekto atveju), kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis. Skolintos lėšos grindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, kuriais įrodoma paskolos suteikimo galimybė (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, pareiškėjas turi pateikti paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Agentūra ir VVG neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą;

65.5. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

65.6. pareiškėjas ir (arba) partneris įsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniame kaip 5 (penkerių) metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

65.7. pareiškėjas ir partneris įsipareigoja, be rašytinio strategijos vykdytojo ir Agentūros sutikimo,

mažiausiai penkerius metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris:

65.7.1. paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

65.7.2. įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą.

Netinkami pareiškėjai ir partneriai

66. Pareiškėjas ar partneris laikomas netinkamu paramai gauti, jeigu:

66.1. neatitinka šių taisyklių 56–65 punktų nuostatų;

66.2. pareiškėjas arba partneris vietos projekto paraiškoje, pridedamuose arba pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė neteisingą informaciją;

66.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo arba partnerio:

66.3.1. ketinusio gauti arba gavusio paramą iš SAPARD, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, paramos gavimo ir naudojimo sąlygų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) projekto partneris neturi teisės gauti paramos vienerius metus;

66.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) projekto partneris neturi teisės gauti paramos vienerius metus;

66.3.3. įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinės teisės pažeidimo, susijusio su parama. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) projekto partneris neturi teisės gauti paramos dvejus metus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-484](#), 2013-07-05, *Žin.*, 2013, Nr. 74-3713 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-484

66.4. pareiškėjas arba partneris, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką strategijos vykdytoji, vietos projekto vertinimą atliekantiems asmenims, vietos projektų atrankos komitetui, sprendimą dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priimančiam strategijos vykdytojo valdymo organui vietos projektų vertinimo, atrankos proceso metu, arba Agentūrai sprendimo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti tvirtinimo metu;

66.5. pareiškėjas arba partneris dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesniajame projekte užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių (tokiu atveju pareiškėjas arba partneris netenka teisės kreiptis paramos pagal Programos investicines priemones ir pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrinktas strategijas) iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai;

66.6. pareiškėjui ir (arba) partneriui yra iškelta byla dėl bankroto arba jis yra likviduojamas.

67. 66.3.1 punkto nuostatos netaikomos, kai pareiškėjo ir (arba) projekto partnerio padarytas ir užregistruotas pažeidimas neturėjo ar neturi neigiamos įtakos viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams pasiekti. Strategijos vykdytojas, nustatęs, kad paraišką pateikė pareiškėjas ir (arba) partneris, dėl kurio yra priimtas galutinis sprendimas, nurodytas 66.3.1 punkte, apie tai informuoja Agentūrą. Agentūra, Agentūros nustatyta tvarka įvertinusi pažeidimo poveikį viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams pasiekti, nustato, ar pareiškėjui ir (arba) projekto partneriui taikyti apribojimą ar ne. Pažeidimo poveikio viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams vertinimas atliekamas Agentūros sudarytoje komisijoje. Atlikusi vertinimą, apie priimtą sprendimą Agentūra raštu informuoja strategijos vykdytoją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-484](#), 2013-07-05, *Žin.*, 2013, Nr. 74-3713 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-484

Partnerio (-ių) dalyvavimas įgyvendinant vietos projektą. Bendradarbiavimo sutartis

68. Vietos projekto paraiškoje turi būti pagrįsta, kodėl įgyvendinant projektą būtinas partnerio

dalyvavimas, ir nurodytos partnerio pasirinkimo priežastys.

69. Partneris gali prisidėti prie vietos projekto taisyklių 92, 95–97 punktuose nustatytais būdais ir tvarka.

70. Tarp pareiškėjo ir partnerio turi būti sudaryta vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis (toliau – bendradarbiavimo sutartis), kuri turi būti sudaryta vadovaujantis pagrindinėmis geros bendradarbiavimo praktikos taisyklėmis:

70.1. bendradarbiavimo sutartyje aiškiai nurodytos pareiškėjo ir partnerio teisės ir pareigos, užtikrinančios konkretaus vietos projekto įgyvendinimą ir, įgyvendinus projektą, jo priežiūrą mažiausiai 5 (penkerius) metus nuo paramos sutarties pasirašymo, atsižvelgiant į taisyklių 70.2–70.8 punktų nuostatas, tačiau bendradarbiavimo sutartyje gali būti nustatytas ilgesnis terminas;

70.2. bendradarbiavimo sutartimi pareiškėjas įsipareigoja vietos projekto įgyvendinimo metu reguliariai konsultuotis su partneriu ir nuolat jį informuoti apie vietos projekto įgyvendinimo eigą, o partneris įsipareigoja teikti informaciją, susijusią su jo bendradarbiavimo sutartyje numatytų įsipareigojimų vykdymu;

70.3. bendradarbiavimo sutartimi pareiškėjas įsipareigoja visus vietos projekto pakeitimus, turinčius įtakos partnerio įsipareigojimams ir teisėms, prieš kreipdamasis į strategijos vykdytoją, pirmiausia raštu suderinti su partneriu;

70.4. bendradarbiavimo sutartyje nurodyta, kad bet koks šios sutarties keitimas turi būti iš anksto suderintas su strategijos vykdytoju;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

70.5. bendradarbiavimo sutartyje pareiškėjas ir partneris įsipareigoja mažiausiai 5 (penkerius) metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kaip nurodyta taisyklių 65.7 punkte;

70.6. bendradarbiavimo sutartyje pareiškėjas ir (arba) partneris įsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip 5 (penkerių) metų laikotarpiui nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

70.7. tuo atveju, jeigu partneris prie projekto įgyvendinimo prisideda piniginiu įnašu, bendradarbiavimo sutartyje turi būti aprašyti pareiškėjo ir partnerio piniginio įnašo etapai, terminai ir sumos;

70.8. bendradarbiavimo sutartyje turi būti aiškiai nurodyta, kad partneris, nusprendęs nutraukti bendradarbiavimo sutartį, turi atlyginti pareiškėjui nuostolius, susijusius su jo pasitraukimu iš vietos projekto įgyvendinimo.

71. Bendradarbiavimo sutartyje aiškiai nurodyta, kad pareiškėjas yra pagrindinis už vietos projekto įgyvendinimą, administravimą ir priežiūrą atsakingas asmuo. Bendradarbiavimo sutartyje dalis funkcijų, susijusių su vietos projekto įgyvendinimu, priežiūra, gali būti deleguota partneriui. Partneriai vykdo savo dalinius įsipareigojimus, susijusius su projekto įgyvendinimu ir deleguotomis funkcijomis, numatytomis bendradarbiavimo sutartyje.

72. Strategijos vykdytojas, rengdamas specialiąsias taisykles pareiškėjams, gali nustatyti papildomų reikalavimų partneriui ir bendradarbiavimo sutarčiai.

Vietos projekto tinkamumo reikalavimai

73. Vietos projekto, teikiamo pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, tinkamumo reikalavimai nustatyti Programoje ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse.

74. Vietos projekto vykdytojas įsipareigoja, jog visos investicijos atitinka, atitiks ES darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. [23-601](#); 2007, Nr. [129-5249](#)), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. [90-2663](#); 2001, Nr. [54-1932](#)).

75. Kai vietos projektas teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, taikomi bent šie vietos projekto tinkamumo reikalavimai:

75.1. vietos projektas atitinka strategijos, priemonės ir veiklos srities (kai jos išskiriamos) tikslus;

75.2. vietos projektas nepažeidžia ES horizontalių sričių: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės;

75.3. viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektas, susijęs su investicijomis į nekilnojamąjį turtą, suderintas su tos savivaldybės, kurios teritorijoje numatytas įgyvendinti, strateginiais dokumentais, planais, kaip nustatyta taisyklių 107.2.16 punkte;

75.4. pagrįsta, kad bus užtikrintas vietos projekto tęstinumas;

75.5. pagrįsta, kad vietos projektas, be jam įgyvendinti skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;

75.6. pagrįsta, kad vietos projekto rezultatai bus prieinami visuomenei (pvz., objektą numatyta įtraukti į lankytinų vietų sąrašą, numatytas darbo laikas ir pan.) (taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuos įgyvendina fiziniai asmenys ir investuojama į privatų turtą, kaip nustatyta šių taisyklių 75.11 punkte);

75.7. pagrįsta, kad, įgyvendinus vietos projektą, galutiniai naudos gavėjai bus kaimo gyventojai (pvz., sukurta darbo vietų kaimo gyventojams, kaimo gyventojams sudarytos galimybės naudotis projekto rezultatais nemokamai) (taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuos įgyvendina fiziniai asmenys ir investuojama į privatų turtą, kaip nustatyta šių taisyklių 75.11 punkte);

75.8. pateiktas veiklų, kurios bus vykdomos objekte, sąrašas (taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuos įgyvendina fiziniai asmenys ir investuojama į privatų turtą, kaip nustatyta šių taisyklių 75.11 punkte);

75.9. parengtas verslo planas pelno vietos projektui įgyvendinti vadovaujantis Ministerijos nustatytais reikalavimais, kuriame vietos projekto vykdytojas įrodo, kad ūkio subjektas atitinka, atitiks Ministerijos nustatytus ekonominio gyvybingumo rodiklius vadovaudamasis Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 3D-117 (Žin., 2007, Nr. [34-1250](#)) (atskirai verslo plano rengti neprivaloma, jeigu vietos projekto paraiškoje yra integruoti verslo plano elementai, vadovaujantis programos 3 krypties priemonių paramos paraiškų formų pavyzdžiais). Vietos projektų vykdytojams, kuriems pagal vykdomą veiklą finansinės atskaitomybės sudarymas iki paraiškos pateikimo nebuvo privalomas ir jie negali pateikti praėjusių ir ataskaitinių metų finansinės atskaitomybės ataskaitų, taikomos naujiems ūkio subjektams ekonominio gyvybingumo rodiklių apskaičiavimo nuostatos (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama vadovaujantis šių taisyklių 114 punkto nuostatomis);

75.10. nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, pareiškėjo ir (arba) partnerio – juridinio asmens – valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

75.10.1. nekilnojamasis turtas priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo ir (arba) partnerio valdomas kitais teisėtais pagrindais 75.10.2–75.10.4 punktuose nustatyta tvarka;

75.10.2. valstybinė žemė, kitas valstybinis turtas, valdomas pareiškėjo ar partnerio patikėjimo teise ar kitais teisėtais pagrindais 75.10.3 ir 75.10.4 punktuose nustatyta tvarka;

75.10.3. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise, o kitais teisėtais pagrindais

valdomą juridinio asmens nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris su nekilnojamojo turto savininku turi būti sudaręs valdymo teisėtumo pagrindimo sutartį, registruotą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis, kaip nustatyta šių taisyklių 107.2.9.2 ir 107.2.9.3 punktuose (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o juridinis asmuo sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

75.10.4. jeigu planuojama investuoti į valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – žemę, pareiškėjas su paraiška turi pateikti valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti pareiškėjui įgyvendinti projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti pareiškėjui įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto. Tuo atveju, jeigu dokumente, kurio pagrindu pareiškėjas ir (arba) partneris naudojasi žemės sklypu, yra nurodytos naudotojo galimybės, pareiškėjas su paraiška pateikia tik šį dokumentą;

75.11. jeigu viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektą įgyvendina fizinis asmuo, nekilnojamasis turtas (kultūros paveldo objektas) jo turi būti valdomas nuosavybės teise ir turi būti:

75.11.1. įregistruotas Kultūros vertybių registre ir pripažintas saugoma kultūros vertybe vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“ (Žin., 2005, Nr. [58-2034](#)) ir paskelbtas saugomu savivaldybių ar valstybės. Kultūros vertybių registras skelbiamas Kultūros paveldo centro interneto svetainėje www.kpc.lt;

75.11.2. iki vietos projekto įgyvendinimo ir ne mažiau nei 10 (dešimt) metų nuo planuojamos vietos projekto pabaigos negyvenamas;

75.11.3. ne trumpiau nei 10 (dešimt) metų po paramos sutarties pasirašymo prieinamas visuomenei (prieinamumas visuomenei turi būti aiškiai pagrįstas paraiškoje (pvz., objektą numatyta įtraukti į lankytinų vietų sąrašą, numatytas darbo laikas ir pan.);

75.12. vietos projektas nesusijęs su šiomis veiklos sritimis:

75.12.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

75.12.2. tabako gaminių gamyba;

75.12.3. ginklų ir šaudmenų gamyba;

75.12.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

75.12.5. didmenine ir mažmenine prekyba;

75.12.6. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

75.12.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

75.12.8. nekilnojamojo turto operacijomis;

75.12.9. teisinės veiklos organizavimu;

75.12.10. medžioklės, gaudymo spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

75.13. pelno vietos projektas – projektas, kurį įgyvendindamas vietos projekto vykdytojas siekia gauti ir (arba) gauna pelno, o tiesioginis vietos projekto naudos gavėjas yra vietos projekto vykdytojas;

75.14. viešasis (ne pelno) vietos projektas – tai toks projektas, iš kurio vietos projekto vykdytojas nesiekia gauti pelno arba gaunamas pelnas investuojamas į projekto veiklos plėtrą, tęstinumą, o tiesioginiai naudos gavėjai yra kaimo gyventojai (vietos projekto rezultatai prieinami kaimo gyventojams);

75.15. vietos projekto paraiškoje numatytos tinkamos finansuoti vietos projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų.

76. Vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis ne ilgesnis kaip 36 (trisdešimt šeši) mėnesiai nuo vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo. Vietos projekto įgyvendinimo terminas turi būti ne vėlesnis nei iki 2015 m. rugpjūčio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

77. Vietos projektas įgyvendinamas strategijos vykdytojo teritorijoje, kaimo vietovėje, ir (arba) vietos projekto galutiniai naudos gavėjai – strategijos vykdytojo teritorijos gyventojai (projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybių centras, parama neskiriama).

78. Vietos projekto paraiškoje prašoma paramos suma turi atitikti taisyklių 90 ir 93 punktuose nustatytos didžiausios ir mažiausios galimos paramos sumos vienam vietos projektui įgyvendinti reikalavimus.

79. Strategijos vykdytojas, rengdamas specialiąsias taisykles pareiškėjams, gali nustatyti papildomus vietos projektų tinkamumo reikalavimus.

Tinkamos ir netinkamos finansuoti išlaidos ir jų nustatymo tvarka

80. Vietos projekto paraiškoje gali būti numatytos visos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, tačiau vietos projektui įgyvendinti gali būti finansuojamos tik tinkamos vietos projektui finansuoti išlaidos ir ne daugiau nei leidžia lėšų vietos projektams įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka, apibrėžta taisyklių 90–94 punktuose.

81. Tinkamomis vietos projektui finansuoti išlaidomis pripažįstamos išlaidos:

81.1. būtinoms vietos projektui įgyvendinti, realiai suplanuotos įvertinus vidutines rinkos kainas ir atsižvelgiant į numatytus pasiekti vietos projekto rezultatus, pagrįstos vietos projekto paraiškoje ir numatytos vietos projekto vykdymo sutartyje;

81.2. prekių, paslaugų, darbų pirkimai atlikti vadovaujantis taisyklių 177–183 punktų nuostatomis;

81.3. patirtos įgyvendinant vietos projektą, vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu, kaip nustatyta šių taisyklių 76 punkte, bet ne vėliau nei iki 2015 m. rugpjūčio 30 d., išskyrus bendrąsias išlaidas ir atvejį, nurodytą šių taisyklių 94 punkte. Bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto parengimu ir įgyvendinimu, gali būti patirtos ne anksčiau kaip 2007 m. sausio 1 d. ir ne anksčiau kaip prieš du metus iki paramos paraiškos pateikimo datos. Jeigu lėšos vietos projektui įgyvendinti neskiriamos arba vietos projekto vykdytojo pirkimai, susiję su bendrosiomis išlaidomis, atlikti nesilaikant šių taisyklių 177–183 punktuose nustatytos tvarkos, bendrosios išlaidos nefinansuojamos. Visi su vietos projekto įgyvendinimu susiję išlaidų apmokėjimo įrodymo bei išlaidų pagrindimo įrodymo dokumentai turi būti išrašyti, mokėjimo prašymai Agentūrai pateikti laikotarpiu, kaip nustatyta taisyklių 76 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

82. Tinkamomis finansuoti vietos projektui, teikiamam strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, išlaidomis pripažįstamos išlaidos, kurios atitinka tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas ir kitus išlaidų tinkamumo reikalavimus, nurodytus Programoje ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse.

83. Tinkamomis finansuoti vietos projektų, teikiamų strategijos vykdytojui pagal priemones, kurias reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, išlaidomis gali būti pripažįstamos šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

83.1. naujos įrangos, įrenginių, įrankių, technikos, mechanizmų, baldų, kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir programų, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos, kitų prekių, tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimu, įsigijimo;

83.2. darbų ir paslaugų, tiesiogiai susijusių su vietos projekte numatyta veikla ir investicijomis, pirkimo. Įrangos, įrenginių, technikos mechanizmų nuoma galima tuo atveju, jeigu statyba, rekonstravimas ar remontas atliekamas naudojant statytojo darbo jėgą;

83.3. statybinių ir kitų medžiagų įsigijimo, jei statyba, rekonstravimas ar remontas atliekamas naudojant statytojo darbo jėgą (įskaitant įnašą natūra – nemokamą savanorišką darbą);

83.4. kaimo vietovei svarbių statinių statyba, rekonstravimas, remontas, išskyrus atvejį, nustatytą šių taisyklių 87.4 punkte, ir (ar) įsigijimas;

83.5. informavimo ir viešinimo priemonių, susijusių su įgyvendinamu vietos projektu, pirkimo, vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis;

83.6. bendrosios išlaidos.

84. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti ne daugiau kaip 15 (penkiolika) proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc. tinkamų finansuoti vietos projektui išlaidų gali būti skirta verslo planui parengti ir (arba) konsultuotis vietos projekto įgyvendinimo klausimais.

85. Strategijos vykdytojas, nustatydamas konkretaus kvietimo teikti vietos projektų paraiškas tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų kategorijas, privalo pateikti baigtinį tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų kategorijų sąrašą, kuris negali prieštarauti taisyklių 83 punkte nustatytoms tinkamų finansuoti išlaidų kategorijoms.

86. Strategijos vykdytojo parengtose specialiosiose taisyklėse vietos projektų vykdytojams turi būti nurodyta, kad, rengiant vietos projekto sąmatą, išlaidos, atitinkančios vietos projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas, privalo būti aiškiai išvardytos, o ne pateiktos bendra suma.

87. Netinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra:

87.1. vietos projekto išlaidos, neatitinkančios Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklių (jei taikoma), specialiųjų taisyklių pareiškėjams, vietos projekto vykdymo sutarties nuostatų bei šių taisyklių 80–86 ir 88–89 punktų nuostatų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

87.2. trumpalaikis turtas, įgytas vietos projekto vykdytojo vietos projekto įgyvendinimo metu vietos projektui įgyvendinti skirtomis lėšomis, kurio vertė yra mažesnė nei vietos projekto vykdytojo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė). Trumpalaikio turto apibrėžtis pateikiama Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)) 13 straipsnio 4 dalyje;

87.3. gyvūnai, vienmečiai augalai;

87.4. statybos, rekonstravimo ar remonto darbai, kai statyba, rekonstravimas ar remontas atliekamas ūkio būdu;

87.5. turto draudimo išlaidos;

87.6. turtas, į kurį nuosavybės teisė arba šios teisės atskirosios sudėtinės dalys: valdymas, naudojimas ar disponavimas yra laikinai uždraustos ar apribotos.

88. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus šių taisyklių 89 punkte) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

89. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga, arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Tokiu atveju PVM nuo apmokestinamosios prekių ir (ar) paslaugų, už kurias mokama iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, vertės, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra mokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

Lėšų vietos projektams įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka

90. Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti suma:

90.1. vietos projektui, kuris teikiamas strategijos vykdytojui pagal strategijos ir Programos reglamentuojamą priemonę, didžiausia paramos suma nustatyta Programoje ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse;

90.2. vietos projektui, kuris teikiamas strategijos vykdytojui pagal strategijos reglamentuojamą, tačiau Programos nereglamentuojamą priemonę, didžiausia paramos suma nustatyta strategijoje, negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų). Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių taisyklių 89 punktą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

91. Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:

91.1. kai vietos projektas teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, skiriamų lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis nustatyta Programoje ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse;

91.2. kai vietos projektas teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, lėšos pelno projektui įgyvendinti gali sudaryti iki 70 (septyniasdešimt) proc. visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų, lėšos ne pelno projektui įgyvendinti gali sudaryti iki 80 (aštuoniasdešimt) proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

92. Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris privalo finansuoti:

92.1. piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu), kai vietos projektas yra teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, atsižvelgiant į konkrečios Programos priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytus galimus įnašo būdus;

92.2. piniginiu įnašu, kai vietos projektas yra teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, yra siekiantis pelno;

92.3. piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu), kai vietos projektas, teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, yra nesiekiantis pelno.

93. Mažiausia vietos projekto vertė (neįskaitant PVM):

93.1. pagal visas strategijoje numatytas priemones negali būti mažesnė nei 7 241 Eur (septini tūkstančiai du šimtai keturiasdešimt vienas euras);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

93.2. vietos projektams, kurių įgyvendinimas ir administravimas reglamentuojamas šių taisyklių VI skyriuje ir pelno siekiantiems vietos projektams – mažiausia vertė neribojama.

94. Jei vietos projekto vykdytojas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, ir vietos projekto vykdytojui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos lėšų, teikiamų pagal šias taisykles, ir valstybės pagalbos lėšų suma, paramos lyginamoji dalis vietos projektui ir jo tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos negali viršyti šiose taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šių taisyklių reikalavimus atitinkančios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

Įnašas natūra ir jo pripažinimas tinkamu indėliu vietos projektui įgyvendinti

95. Vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris, įgyvendindamas viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektą prie jo įgyvendinimo gali prisidėti įnašu natūra. Įgyvendinant pelno vietos projektus įnašas natūra negalimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

96. Galimos įnašo natūra rūšys:

96.1. savanoriškas darbas, kai vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris organizuoja nemokamus savanoriškus darbus, kurių metu fizinis (-iai) asmuo (-enys) tam tikrą valandų skaičių skiria darbui, tiesiogiai susijusiam su vietos projekto įgyvendinimu, ir tam sugaištas laikas yra prilyginamas tam tikrai piniginei vertei;

96.2. vietos projekto vykdytojo ir (arba) kito savininko teisėtai valdomas nekilnojamasis turtas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

97. Įnašas natūra laikomas tinkamu ir pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, kai:

97.1. yra atliekamas nemokamas savanoriškas darbas, kuris atitinka šias sąlygas:

97.1.1. jis atliktas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu laikantis šių taisyklių 99–101 punktuose nustatytų procedūrų;

97.1.2. jo vertė nustatyta atsižvelgiant į faktiškai išdirbtą laiką ir valandinį darbo užmokesčio dydį. Valandinio darbo užmokesčio vertė negali viršyti vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio dydžio (paskutinio ketvirčio iki paraiškos pateikimo dienos vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis nustatomas pagal duomenis, pateikiamus Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje www.stat.gov.lt);

97.1.3. vietos projekto vykdytojas pagrindė, kiek lygiavertis darbas kainuoja rinkoje (pvz., pateikė bent 3 (tris) skirtingų paslaugų teikėjų, teikiančių lygiaverčių darbų paslaugas, komercinius pasiūlymus arba jų interneto svetainėse esančias kainas su kompiuterio ekrano nuotraukomis (anglų k. „Print screen“;

97.1.4. jeigu lygiaverčių darbų vertė rinkoje nesudaro 20 proc. prašomų lėšų vietos projektui įgyvendinti dalies, vietos projekto vykdytojas pateikia įrodymus, kad turi piniginių lėšų prisidėti prie projekto (įnašo natūra – savanoriškų darbų vertė susumavus su turimomis piniginėmis lėšomis turi sudaryti ne mažiau kaip 20 proc. nuo prašomų lėšų vietos projektui įgyvendinti);

97.1.5. po vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo ir savanoriškų darbų atlikimo jis pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis neviršijant:

97.1.5.1. 20 proc. skirtų lėšų vietos projektui įgyvendinti;

97.1.5.2. lygiaverčio darbo kainos, esančios rinkoje, t. y. neviršijant vidutinio mėnesinio bruto valandinio darbo užmokesčio ir mažiausios kainos, nurodytos rinkos kainos pagrindimo dokumentuose, pateiktuose pagal 97.1.3 papunktį.

97.1.6. jo pobūdis tiesiogiai siejamas su vietos projekte numatomomis įgyvendinti veiklomis, darbais, kuriuos atlikus tiesiogiai prisidedama prie vietos projekte numatytų pasiekti rezultatų;

97.2. nekilnojamasis turtas, kai juo prisidedama prie vietos projekto įgyvendinimo, kuris atitinka šias sąlygas:

97.2.1. teisėtai pagrįstai valdomas vietos projekto vykdytojo ir (arba) partnerio;

97.2.2. jo vertė nustatyta pagal VĮ Registro centro Nekilnojamojo turto registro duomenis arba nepriklausomo eksperto, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvada (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos);

97.2.3. pareiškėjas įsipareigoja vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu arba vietos projekto kontrolės laikotarpiu, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugpjūčio 30 d. pakeisti teisinę ir (arba) faktinę nekilnojamojo turto paskirtį ir (arba) tapti nuosavybės teisės turėtoju (savininku) (taikoma, kai nekilnojamasis turtas, kuriuo prisidedama prie vietos projekto įgyvendinimo, vietos projekto vykdytojo teisėtai valdomas ne nuosavybės teise). Faktinės nekilnojamojo turto paskirties pasikeitimas įrodomas pateikiant duomenis ir (arba) dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad nekilnojamojo turto naudojimo paskirtis iš esmės pakeista, t. y. sukuriama sąlyga naujoms funkcijoms vykdyti. Faktiniu nekilnojamojo turto paskirties pakeitimu nelaikomi vietos projekto

įgyvendinimo metu atlikti veiksmai, dėl kurių neįvyksta nekilnojamojo turto faktinės paskirties pakeitimas, o tik pagerinama esama nekilnojamojo turto būklė ir (arba) jame teikiamos paslaugos;

97.2.4. jeigu nekilnojamojo turto vertė rinkoje nesudaro 20 proc. prašomų lėšų vietos projektui įgyvendinti dalies, pareiškėjas paraiškos pateikimo metu pateikia įrodymus, kad turi piniginių lėšų prisidėti prie projekto (įnašo natūra – nekilnojamojo turto vertė susumavus su turimomis piniginėmis lėšomis turi sudaryti ne mažiau kaip 20 proc. nuo prašomų lėšų vietos projektui įgyvendinti). Unikalus nekilnojamas daiktas įnašu natūra gali būti deklaruojamas tik viename vietos projekte. Tas pats nekilnojamas daiktas ar jo dalis negali būti deklaruojama tinkamu įnašu natūra – nekilnojamojo turto keliuose vietos projektuose;

97.2.5. po vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo jis pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis neviršijant 20 proc. skirtų lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

98. *Neteko galios nuo 2015-06-04*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

99. Strategijos vykdytojo parengtose specialiosiose taisyklėse pareiškėjams turi būti nurodyta, kad likus ne mažiau kaip 5 (penkioms) darbo dienoms iki nemokamų savanoriškų darbų atlikimo pradžios vietos projekto vykdytojas privalo el. paštu informuoti strategijos vykdytoją ir Agentūros teritorinį patikrų vietoje skyrių, pagal vietos projekto įgyvendinimo vietą apie tai, kokie darbai bus atliekami ir kada (nurodyti strategijos vykdytojo, kuriam pateiktas vietos projektas, pavadinimą, vietos projekto vykdytojo pavadinimą, vietos projekto pavadinimą ir numerį, vietos projekto įgyvendinimo laikotarpį, informaciją apie nemokamo savanoriško darbo pobūdį ir planuojamą sukurtą produktą / rezultatą, konkrečią dieną, valandą, darbų trukmę ir kas juos atliks). Strategijos vykdytojas apie numatomus atlikti savanoriškus darbus informuoja Agentūros teritorinį patikrų vietoje skyrių, pagal strategijos įgyvendinimo vietą Strategijos vykdytojas atlieka visų savanoriškų darbų atlikimo vietoje patikrą, kaip nustatyta šių taisyklių 212 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

100. Vietos projekto vykdytojas informaciją apie atliktą nemokamą savanorišką darbą turi fiksuoti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje (pavyzdinę nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę rengia Agentūra), kurioje turi būti aiškiai nurodoma:

100.1. strategijos vykdytojo, kuriam pateiktas vietos projektas, pavadinimas;

100.2. vietos projekto vykdytojo pavadinimas;

100.3. vietos projekto partnerio pavadinimas (taikoma tuo atveju, kai vietos projekto partneris prie vietos projekto prisideda įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu);

100.4. vietos projekto vykdytojo registracijos arba asmens kodas;

100.5. vietos projekto pavadinimas ir numeris;

100.6. vietos projekto įgyvendinimo vieta ir laikotarpis;

100.7. nemokamai dirbusio fizinio asmens vardas, pavardė;

100.8. informacija apie vietos projekte atlikto nemokamo darbo pobūdį ir sukurtą produktą;

100.9. vietos projekte atlikto nemokamo darbo trukmė (konkrečiai nurodant dieną, kurią buvo atliekamas savanoriškas nemokamas darbas, trukmę valandomis);

100.10. vietos projekte atlikto nemokamo darbo vertė, eurai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

100.11. vietos projekte nemokamus savanoriškus darbus atlikusio fizinio asmens parašas;

100.12. vietos projekto vykdytojo vadovo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė, parašas ir

data;

100.13. kita strategijos vykdytojo nustatyta informacija.

101. Vietos projekto vykdytojas nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę turi išsiųsti arba įteikti strategijos vykdytojui per 5 (penkias) darbo dienas po savanoriško darbo atlikimo. Strategijos vykdytojas, gavęs nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, turi įvertinti, ar nemokamas savanoriškas darbas atitinka 97.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, ir priimti vieną iš šių taisyklių 102 punkte nurodytų sprendimų dėl nemokamo savanoriško darbo pripažinimo tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu ir raštu informuoti apie savo sprendimą vietos projekto vykdytoją ir Agentūrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

102. Įvertinęs vietos projekto vykdytojo pateiktą nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę bei atsižvelgdamas į savanoriško darbo atlikimo patikros vietoje rezultatus strategijos vykdytojas gali priimti vieną iš šių sprendimų:

102.1. pripažinti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytą vertę euraiis tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu;

102.2. paprašyti vietos projekto vykdytojo pateikti papildomą informaciją per nustatytą terminą ir (arba) atlikti vietos projekto patikrą vietoje;

102.3. atmesti, išdėstydamas atmetimo motyvus. Strategijos vykdytojas gali nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytos vertės euraiis nepripažinti tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas nesilaiko nustatytų reikalavimų nemokamam savanoriškam darbui. Strategijos vykdytojas per 10 (dešimt) darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja vietos projekto vykdytoją, nuroydamas tokio sprendimo motyvus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

103. Agentūra vietos projekto vykdytojui negali išmokėti galutinės lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos tol, kol strategijos vykdytojas nepriima sprendimo dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Strategijos vykdytojas, patikrinęs nemokamų savanoriškų darbų atlikimo faktą ir įsitikinęs, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, parengia dvi pažymas dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Pažymos originalą saugo strategijos vykdytojas, o kopiją saugo vietos projekto vykdytojas (vietos projekto vykdytojas pažymą, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, pateikia kartu su mokėjimo prašymu). Tinkamas finansuoti vietos projekto išlaidas Agentūra vietos projekto vykdytojui apmoka taip, kad, baigus įgyvendinti vietos projektą, vietos projekto vykdytojo įnašui natūra prilyginamos išlaidos nebūtų kompensuotos iš lėšų projektui įgyvendinti.

Vietos projekto paraiškos pildymas, teikimas ir registravimas

104. Vietos projektų paraiškų formos pagal kiekvieną iš strategijoje numatytų priemonių pateikiamos kartu su strategijos vykdytojo parengtomis specialiosiomis taisyklėmis pareiškėjams.

105. Vietos projektų paraiškų formos turi būti paskelbtos Agentūros ir strategijos vykdytojo tinklalapiuose. Strategijos vykdytojas privalo užtikrinti pareiškėjams galimybę netrukdomai gauti vietos projektų paraiškų formas.

106. Pildant vietos projektų paraiškas, turi būti laikomasi Programos administravimo taisyklių bendrųjų ir šių principų:

106.1. pareiškėjai turi teikti vietos projektų paraiškas strategijos vykdytojui, atsižvelgdami į vietos projekto įgyvendinimo vietą ir strategijos vykdytojo teritoriją;

106.2. vietos projekto paraiška turi būti tinkamai užpildyta, pateikiant išsamią ir teisingą informaciją.

107. Strategijos vykdytojo parengtose specialiosiose taisyklėse pareiškėjams turi būti nurodyta, kokius dokumentus pareiškėjai turi pridėti prie užpildytos vietos projekto paraiškos (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo parašu arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo (Žin., 1992, Nr. [28-810](#)) nustatyta tvarka):

107.1. kai kviečiama teikti vietos projektus strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, prie paraiškos pridedamų dokumentų sąrašas nurodomas Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse pateikiamoje paraiškos formoje;

107.2. kai kviečiama teikti vietos projektus strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, prie vietos projekto paraiškos pareiškėjas privalo pridėti šiuos dokumentus:

107.2.1. pelno projekto verslo planą (atskiro verslo plano pareiškėjas pateikti neprivalo, jeigu vietos projekto paraiškoje integruoti verslo plano elementai, vadovaujantis Programos 3 krypties priemonių paramos paraiškų pavyzdžiais);

107.2.2. pareiškėjo, kai pareiškėjas yra juridinis asmuo ir partnerio, registravimo pažymėjimą arba asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, jeigu pareiškėjas yra fizinis asmuo;

107.2.3. pareiškėjo ir partnerio, steigimo dokumentus, t. y. įstatus (netaikoma fiziniams asmenims, savivaldybių administracijoms ir vietos projekto partneriui – valstybinio nekilnojamojo turto valdytojui); jeigu pareiškėjas ar partneris neturi įstatų, turi būti pateikiamas steigimo sandoris arba bendrieji nuostatai, arba kiti dokumentai, kuriuos įstatams prilygina Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#));

107.2.4. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

107.2.5. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

107.2.6. pareiškėjo finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoti juridiniai asmenys teikia ūkinės veiklos pradžios balansą). Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ūkininkams taip pat ir Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (Žin., 2004, Nr. [171-6342](#); 2010, Nr. [147-7539](#)), 2 punkte numatytais atvejais;

107.2.7. partnerio finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoto juridinio asmens ūkinės veiklos pradžios balansą), jei partneris prie projekto įgyvendinimo prisideda piniginiu įnašu ir jei netaikoma išlyga, nustatyta šių taisyklių 107.2.6 punkte;

107.2.8. prekių, darbų ar paslaugų teikėjų komercinius pasiūlymus arba kitus dokumentus, kuriais pagrindžiama numatytų išlaidų vertė. Komercinis pasiūlymas parenkamas pareiškėjo

nuožiūra, siekiant nustatyti galimų išlaidų vertę. Pareiškėjas strategijos vykdytojui prie vietos projekto paraiškos turi pateikti mažiausiai tris pasirinktus komercinius pasiūlymus kiekvienų prekių, darbų ar paslaugų kainoms pagrįsti. Pareiškėjas, pateikęs vietos projekto paraišką strategijos vykdytojui ar pasirašęs vietos projekto vykdymo sutartį su strategijos vykdytoju, prekių, darbų ar paslaugų pirkimus privalės organizuoti vadovaudamasis taisyklių 177–183 punktuose nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-107](#), 2015-02-18, paskelbta TAR 2015-02-18, i. k. 2015-02468

107.2.9. pareiškėjo ir partnerio, nekilnojamojo turto, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, nuosavybės dokumentus arba kitus nekilnojamojo turto valdymo teisėtumo įrodymo dokumentus, kai nekilnojamasis turtas valdomas ne nuosavybės teise;

107.2.9.1. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti vietos projekto įgyvendinimo metu, pareiškėjas arba partneris valdo nuosavybės teise, pateikiama VĮ Registro centro išduota pažyma, patvirtinanti nekilnojamojo turto valdymo nuosavybės teise faktą (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos));

107.2.9.2. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti, pareiškėjas valdo, naudojasi juo nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais, pateikiama: rašytinės nuomos, panaudos ar kitos sutarties su juridiniu asmeniu, kurios, galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 5 (penkeri) metai – kaimo bendruomenių ir savivaldybių teikiamų vietos projektų atveju, arba 10 (dešimt) metų – kitų juridinių asmenų teikiamų vietos projektų atveju (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos) kopija, VĮ Registro centro išduota pažyma apie nuomos, panaudos ar kitos sutarties registravimą Nekilnojamojo turto registre ir juridinio asmens, kuriam nekilnojamasis turtas priklauso nuosavybės teise, sutikimas, kad būtų atliekami su nekilnojamojo turto susiję ir vietos projekte numatyti darbai, jeigu teisėto valdymo sutartyje nėra nustatytų disponavimo turtu sąlygų;

107.2.9.3. jeigu pareiškėjas arba partneris – viešasis juridinis asmuo, nekilnojamąjį turtą – valstybinę žemę, į kurią planuojama investuoti, valdo patikėjimo teise, ši teisė jam turi būti suteikta ne trumpesniai nei 5 (penkerių) metų laikotarpiui (pradedama skaičiuoti nuo numatomos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o patikėjimo teise valdomo turto vertė turi būti nustatoma vadovaujantis VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenimis arba nepriklausomo turto vertintojo, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvada (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos));

107.2.9.4. jeigu pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo planuoja investuoti į:

107.2.9.4.1. valstybinį nekilnojamąjį turtą – statinius, kurie valdomi valstybinio turto valdytojo, valstybinio turto valdytojo sutikimą įgyvendinti vietos projektą, o dokumentus, kuriais įrodomas valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumas, pareiškėjas turi pateikti iki (arba) su pirmuoju mokėjimo prašymu;

107.2.9.4.2. valstybinį nekilnojamąjį turtą – žemę, valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti įgyvendinti vietos projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto. Tuo atveju, jeigu dokumente, kurio pagrindu pareiškėjas ir (arba) partneris naudojasi žemės sklypu, yra numatytos naudotojo teisės, pareiškėjas su paraiška pateikia tik šį dokumentą;

107.2.10. dokumentus, kuriais įrodoma, kad įranga, į kurią planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, priklauso pareiškėjui nuosavybės teise;

107.2.11. dokumentus, kuriais patvirtinamos pareiškėjo ir (arba) partnerio galimybės apmokėti vietos projekto dalį (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą, paskolos sutartį, garantinį banko raštą, savivaldybės raštą dėl vietos projekto finansavimo iš dalies, partnerio garantinį raštą, kuriame patvirtinama, kad partneris prisidės prie vietos projekto piniginėmis lėšomis kt.), (netaikoma, kai pareiškėjas ir (arba) partneris prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu, nepažeidžiant šių taisyklių nuostatų;

107.2.12. bendradarbiavimo sutartį, kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu;

107.2.13. jeigu vietos projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio remontas ar statinio nugriovimas) ir arba infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

107.2.13.1. numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. [4-80](#); 2010, Nr. [115-5902](#)), nuostatomis, parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys), parengtas vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. [54-2153](#)), nuostatomis, ir statybos leidimas), Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška, arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą (tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas). Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus. Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. [50-1675](#)), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis;

107.2.13.2. jei nėra galimybės šių taisyklių 107.2.13.1 punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinių pagrindimo skaičiavimai). Jei pareiškėjas šių taisyklių 107.2.13.1 punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

107.2.13.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

107.2.14. jei vietos projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstrukcija, statinio

kapitalinis remontas, tačiau jiems ir (ar) jų sudėtinėms dalims paramos neprašoma, Taisyklių 107.2.13.1–107.2.13.3 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi;

107.2.15. jei vietos projekte numatyta nauja statyba (statinių modernizavimas), pateikiama patvirtinta modernizavimo darbų atlikimo sąmata ir (kai taikoma) statybą leidžiantis dokumentas (statybą leidžiantis dokumentas gali būti pateikiamas ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu);

107.2.16. savivaldybės administracijos raštą, kuriame nurodyta, kad savivaldybė, kurios teritorijoje numatoma įgyvendinti vietos projektą, nenumato atlikti vietos projekte numatytų investicijų iš kitų ES fondų ar Nacionalinio biudžeto lėšų į objektą, į kurį planuoja investuoti vietos projekto vykdytojas (taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuose numatomos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir kurie teikiami be partnerio savivaldybės);

107.2.17. vietos projekto veiklų sąrašą, taikoma, kai viešojo pobūdžio (nepelno) vietos projektą įgyvendina fizinis asmuo (šių taisyklių 60 punktas);

107.2.18. kitus strategijos vykdytojo parengtose specialiosiose taisyklėse pareiškėjams nustatytus dokumentus.

108. Strategijos vykdytojas pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

109. Vietos projektų paraiškas kartu su reikalaujamais priedais iš pareiškėjų priima ir registruoja strategijos vykdytojo paskirtas atsakingas asmuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbime nurodytu (-ais) adresu (-ais).

110. Vietos projektų paraiškos gali būti įteiktos pareiškėjo asmeniškai (jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, vietos projekto paraišką gali įteikti juridinio asmens vadovas arba jo įgaliotas asmuo (tokiu atveju išduodamas įgaliojimas patvirtinamas juridinio asmens vadovo parašu ir antspaudu (jei toks yra); jei pareiškėjas yra fizinis asmuo, vietos projekto paraišką gali įteikti jis pats arba jo įgaliotas asmuo (tokiu atveju išduodamas įgaliojimas tvirtinamas notaro). Kitais būdais (pvz., atsiųsta registruotu laišku faksu arba elektroniniu paštu arba įteiktos pašto kurjerio) arba kitais adresais pateiktos vietos projektų paraiškos nepriimamos.

111. Turi būti pateikiamas vienas vietos projekto paraiškos originalas ir vietos projekto paraiškos versija elektronine laikmena. Kiekvienas bylos puslapis turi būti sunumeruotas. Pateikiama vietos projekto paraiška ir jos priedai turi būti įsegti į segtuvus. Dokumentai, nurodyti 107.2.13.1 ir 107.2.13.2 punktuose, gali būti pateikiami el. laikmena. Tokiu būdu pateikiami dokumentai turi būti skenuoti.

112. Kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo šia tvarka:

112.1. kai vietos projekto paraišką teikia fizinis asmuo – kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų lapas turi būti pasirašytas pareiškėjo ar jo įgalioto asmens parašu;

112.2. kai vietos projekto paraišką teikia juridinis asmuo – kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo antspaudu, o paskutinis lapas pasirašytas pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jei pareiškėjas tokį privalo turėti;

112.3. jei pareiškėjas – juridinis asmuo neprivalo turėti antspaudu, kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu.

113. Gautą vietos projekto paraišką strategijos vykdytojas privalo užregistruoti gautų vietos projektų paraiškų registracijos žurnale, nurodydamas gavimo datą, pareiškėjo pavadinimą (jei pareiškėjas – juridinis asmuo) arba jo vardą ir pavardę (jei pareiškėjas – fizinis asmuo), ir (arba) įgalioto asmens vardą, pavardę, pareiškėjo adresą, vietos projekto paraiškos pateikimo būdą, vietos projekto paraišką užregistravusio strategijos vykdytojo paskirto atsakingo asmens duomenis, ir suteikti vietos projekto paraiškai unikalų registracijos numerį. Užregistravus vietos projekto paraišką turi būti sudaroma atskira kiekvieno vietos projekto byla.

114. Pareiškėjas, esant svarbioms aplinkybėms, papildomą informaciją, susijusią su vietos projektu, savo iniciatyva gali teikti ir po vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos, tačiau tik iki tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo pradžios. Pateikiant

papildomus dokumentus būtina raštu paaiškinti, dėl kokių priežasčių dokumentai nepateikti kartu su vietos projekto paraiška (pvz.: pateikiami finansiniai dokumentai, atlikta nekilnojamojo turto teisinė registracija, įvyko sandoris, kuris nenumatytas verslo plane, bet turi ar gali turėti įtakos ūkio subjekto ekonominiam gyvybingumui, kiti dokumentai, turintys įtakos ekonominiam gyvybingumui ar kitaip lemiantys tinkamumą paramai gauti ir pan.).

115. Visas vietos projektų paraiškas, gautas po kvietime teikti vietos projektų paraiškas nustatytos dienos ir valandos, strategijos vykdytojas privalo atmesti, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus.

Vietos projektų paraiškų vertinimo organizavimas

116. Vietos projektų paraiškas vertina strategijos vykdytojo paskirti strategijos vykdytojo darbuotojai (toliau – vietos projektų vertintojai), vadovaudamiesi šių taisyklių ir specialiųjų taisyklių pareiškėjams nuostatomis. Vietos projektų vertintojai rengia ir strategijos vykdytojo valdymo organui teikia vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas. Strategijos vykdytojo valdymo organo nariai negali būti skiriami vietos projektų vertintojais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

117. Už vietos projektų paraiškų vertinimo ir vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitų kokybę atsako strategijos vykdytojas. Visos kvietimo teikti vietos projektų paraiškas metu pateiktos vietos projektų paraiškos turi būti vertinamos pagal specialiosiose taisyklėse pareiškėjams nustatytus reikalavimus ir šie reikalavimai vietos projektų paraiškų vertinimo metu negali būti keičiami.

118. Vietos projektų paraiškų vertinimo, vertinimo ataskaitų rengimo ir teikimo strategijos vykdytojo valdymo organui tvarka turi būti nurodyta dokumentacijoje, kaip nustatyta šių taisyklių 1 priede.

119. Strategijos vykdytojas, vadovaudamasis šiomis Taisyklėmis ir vidaus tvarkos aprašu, paskiria už kiekvienos gautos vietos projekto paraiškos vertinimą ir administravimą atsakingus vietos projektų vertintojus, kuriems pavedamos vietos projekto paraiškos vertinimo, vietos projekto paraiškos vertinimo kontrolės (šių funkcijų negali vykdyti vietos projekto paraiškos vertinimą atliekantis asmuo), pareiškėjo informavimo ir kitos funkcijos. Atlikdamas vietos projekto paraiškos tinkamumo vertinimą, strategijos vykdytojas gali pasitelkti nepriklausomų ekspertų. Nepriklausomi ekspertai gali būti skiriami, jeigu vietos projektų vertinimas reikalauja specialiųjų žinių. Nepriklausomus ekspertus, nepažeisdamas viešųjų pirkimų procedūrų, pasirenka strategijos vykdytojas, atsižvelgdamas į jų kvalifikaciją bei patirtį. Vietos projektų paraiškų vertinimo metu pildomos vertinimo lentelės ir kiti dokumentai, vadovaujantis strategijos vykdytojo patvirtintu vidaus tvarkos aprašu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

120. Prieš atlikdami vertinimą, vietos projektų vertintojai turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą pasirašydami konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kuria įsipareigoja būti nešališki ir laikytis konfidencialumo. Jeigu yra pagrindo manyti, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos projekto paraišką, atliekant vietos projekto paraiškos vertinimo kontrolę ir (ar) vykdant kitas priskirtas funkcijas gali sukelti interesų konfliktą, tas vietos projektų vertintojas pats arba strategijos vykdytojo valdymo organui pareikalavus turi nusišalinti nuo viso vietos projekto vertinimo proceso.

121. Vietos projektų paraiškų vertinimo metu strategijos vykdytojas gali atlikti vietos projekto patikrą vietoje vadovaudamasis taisyklių 215 punkte nustatyta tvarka.

122. Vietos projekto paraiškos vertinimo proceso etapai:

122.1. administracinės atitikties vertinimas (atlieka vienas strategijos vykdytojo paskirtas vietos projekto vertintojas);

122.2. tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimas (atlieka – strategijos vykdytojo paskirtas vietos projekto vertintojas ir vietos projekto vertinimo kontrolę atliekantis asmuo. Atskirų vietos projekto dalių vertinimą gali atlikti nepriklausomas ekspertas, jeigu vietos projekto vertintojas neturi specialių žinių ar kompetencijos);

122.3. pirmumo ir (arba) naudos ir kokybės vertinimas (pirmumo vertinimą atlieka vienas vietos projektų vertintojas. Naudos ir kokybės vertinimą atlieka ne mažiau kaip du vietos projektų vertintojai).

122¹. Vietos projekto paraiškos vertinimas nuo vietos projektų paraiškų priėmimo laikotarpio pabaigos iki sprendimo dėl vietos projekto finansavimo priėmimo dienos negali trukti ilgiau kaip 40 (keturiasdešimt) d. d. (į šį terminą neįskaičiuojamas laikas, kai vertinimo metu pareiškėjui el. paštu, paštu ar kitu būdu siunčiami paklausimai dėl trūkstančių dokumentų ir (arba) informacijos pateikimo ir atliekamos patikros vietoje. Strategijos vykdytojas išimties tvarka gali pareiškėjui nustatyti 20 (dvidešimties) d. d. dokumentų pateikimo terminą, jeigu pareiškėjas nurodo nuo jo nepriklausančias priežastis).

Papildyta punktu:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Vietos projektų administracinės atitikties vertinimas

123. Strategijos vykdytojas, surinkęs vietos projektų paraiškas, rengia administracinį vietos projektų paraiškų vertinimą:

123.1. vietos projektų administracinės atitikties vertinimą atlieka strategijos vykdytojo paskirtas vietos projektų vertintojas;

123.2. vietos projektų administracinės atitikties vertinimas atliekamas vadovaujantis Programos administravimo taisyklių nuostatomis;

123.3. *Neteko galios nuo 2012-12-21*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Tinkamumo skirti lėšas vietos projektams įgyvendinti vertinimas

124. Tinkamumo skirti paramos lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo etape strategijos vykdytojas įvertina, ar vietos projekto paraiška yra tinkama finansuoti pagal strategiją.

125. Tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo metu yra nustatoma vietos projekto atitiktis tinkamumo reikalavimams (pareiškėjo, partnerio, vietos projekto ir išlaidų), kurie nustatomi specialiosiose taisyklėse pareiškėjams, nepažeidžiant šių principų:

125.1. kai vietos projektas teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, tinkamumo reikalavimai turi atitikti strategijoje, Programos ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse nustatytus pareiškėjo, projekto partnerio (kai taikoma), projekto ir išlaidų tinkamumo reikalavimus;

125.2. kai vietos projektas teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, tinkamumo reikalavimai turi atitikti strategijoje nustatytus pareiškėjo, partnerio, vietos projekto ir išlaidų tinkamumo reikalavimus;

125.3. tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimas atliekamas vadovaujantis Programos administravimo taisyklių nuostatomis;

125.4. *Neteko galios nuo 2012-12-21*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

125.5. tinkamumo skirti paramos lėšas vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumą, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, vertinimą atlieka vietos projektų vertintojas. Strategijos vykdytojas privalo paskirti antrąjį vietos projektų vertintoją, atliekantį tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti

vertinimo kontrolę ir peržiūrą.

126. Informaciją apie tinkamumo skirti lėšas vietos projektams įgyvendinti vertinimo reikalavimus atitikusias vietos projektų paraiškas strategijos vykdytojas turi pateikti Agentūrai, taip pat privalo viešinti savo veiklos teritorijoje, nurodydamas pareiškėjo pavadinimą (jei pareiškėjas – juridinis asmuo) arba vardą ir pavardę (jei pareiškėjas – fizinis asmuo), vietos projekto pavadinimą, vietos projekto paraiškos kodą ir prašomą lėšų sumą, bendrą vietos projektų paraiškų ir vietos projektų paraiškų, atitikusių tinkamumo skirti lėšas vertinimo reikalavimus, skaičių.

127. Jeigu atliekamas vietos projektų paraiškų sugrupavimas pagal atitiktį pirmumo atrankos reikalavimams, tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo etapui teikiamos tos vietos projektų paraiškos, kurios atitinka pirmumo reikalavimus.

Vietos projektų pirmumo vertinimas

128. Vietos projektų paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas vadovaujantis Programos administravimo taisyklių nuostatomis tuo atveju, kai gautose vietos projektų paraiškose prašoma paramos suma viršija kvietime priemonei (arba) veiklos sričiai (kai taikoma) numatytą paramos lėšų sumą. Vietos projektai pagal pirmumą pradedami grupuoti nuo pirmojo reikalavimo.

129. Vietos projektų sugrupavimas pagal pirmumo reikalavimus, nustatytus specialiosiose taisyklėse pareiškėjams, atliekamas nepažeidžiant šių principų:

129.1. kai vietos projektas teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija ir Programa, projektų pirmumo reikalavimai turi atitikti strategijos, Programos ir Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse nurodytus projektų pirmumo reikalavimus;

129.2. kai vietos projektas teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, pirmumo reikalavimai turi atitikti strategijoje pareiškėjams nustatytus vietos projektų pirmumo reikalavimus. Rekomenduojama pirmumo reikalavimus nustatyti atsižvelgiant į Programos 3 krypties priemonėse nurodytus pirmumo reikalavimus (pvz., pareiškėjas nėra gavęs ES investicinės paramos žemės ūkiui arba kaimo plėtrai, vietos projekte numatyta diegti inovacijas ir pan.); rekomenduojama paskutinįjį pirmumo reikalavimą išreikšti skaitine reikšme (pvz., vietos projektas, kurio vidinė gražos norma yra didesnė);

129.3. *Neteko galios nuo 2012-12-21*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

129.4. vietos projektų pirmumo vertinimą atlieka strategijos vykdytojo paskirtas vietos projektų vertintojas.

129.5. vietos projektų pirmumo vertinimo sąrašas turi būti patvirtinamas strategijos vykdytojo kolegialaus valdymo organo sprendimu;

129.6. vietos projektai toliau vertinti perduodami, tik patvirtinus sugrupavimo pagal pirmumą sąrašą.

Vietos projekto naudos ir kokybės vertinimas

130. Po tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo, vietos projektą pripažinus tinkamu finansuoti, gali būti atliekamas vietos projekto naudos ir kokybės vertinimas, jei strategijos vykdytojas dokumentacijoje yra pasirinkęs naudos ir kokybės vertinimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

131. Vietos projektų naudos ir kokybės vertinimo etape įvertinama, kurie iš tinkamų finansuoti vietos projektų yra naudingiausi, kuriuose atsispindi efektyviausias lėšų panaudojimas ir kurių vietos projektų įgyvendinimas yra geriausiai suplanuotas.

132. Vietos projektų nauda ir kokybė vertinama balais. Kiekvienam vertinimo kriterijui turi būti nustatytas didžiausias balų skaičius. Vertinimo kriterijus kartu su jiemis priskiriamais

didžiausiais vertinimo balais pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas nustato strategijos vykdytojas, atsižvelgdamas į remiamos strategijos temą, tikslus ir uždavinius, ir skelbia specialiosiose taisyklėse, skirtose vietos projektų paraiškų teikėjams.

133. Vietos projektų naudą ir kokybę vertina ne mažiau kaip du vietos projektų vertintojai. Jei atskirų vietos projektų vertintojų suteikti balai pagal atskirą vertinimo kriterijų skiriasi daugiau kaip 50 (penkiasdešimt) proc., strategijos vykdytojas turi paskirti dar vieną vietos projektų vertintoją.

134. Atliekant vietos projekto naudos ir kokybės vertinimą, turi būti pildoma strategijos vykdytojo parengta vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelė.

135. Vietos projektų naudos ir kokybės vertinimo metu rekomenduojama vertinti:

135.1. vietos projekto rezultatų poreikio ir naudos pagrįstumą (jei įmanoma, naudojantis nuorodomis į oficialius išorinius informacijos šaltinius):

135.1.1. ar vietos projekto rezultatai atitinka tikslinės grupės poreikius;

135.1.2. ar vietos projektas teikia adekvačią naudą, palyginti su sąnaudomis, kurių reikia planuojamiems vietos projekto rezultatams pasiekti;

135.1.3. ar pagrįstas vietos projekto rezultatų būtinumas;

135.1.4. ar pagrįstas vietos projekto rezultatų papildomas socialinis ir ekonominis poveikis;

135.1.5. ar pagrįstas vietos projekto poveikis regionų plėtros skirtumams mažinti;

135.2. vietos projekto veiklos sričių apibrėžtumą, pagrįstumą, išdėstymą laike, atsakomybės už vietos projekto įgyvendinimą pasiskirstymą, pajėgumą įgyvendinti vietos projektą;

135.3. kitus strategijos vykdytojo nustatytus vietos projektų naudos ir kokybės aspektus.

136. Vietos projektų naudos ir kokybės vertinimo rezultatus vietos projektų paraiškų vertintojai turi įrašyti į vertinimo rezultatų žurnalą.

137. Informaciją apie vietos projektų paraiškas, kurios naudos ir kokybės vertinimo etape buvo įvertintos teigiamai, strategijos vykdytojas turi pateikti Agentūrai, taip pat privalo viešinti savo veiklos teritorijoje, nurodydamas pareiškėjo pavadinimą (jei pareiškėjas – juridinis asmuo) arba vardą ir pavardę (jei pareiškėjas – fizinis asmuo), vietos projekto pavadinimą, vietos projekto paraiškos kodą ir prašomą lėšų sumą, bendrą registruotų vietos projektų paraiškų ir vietos projektų paraiškų, atitikusių vietos projektų naudos ir kokybės vertinimo reikalavimus, skaičių.

Sprendimas dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo

138. Įvertinę vietos projektų paraiškas, vietos projektų vertintojai parengia visų pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas gautų vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas ir teikia jas strategijos vykdytojai. Strategijos vykdytojas sudaro vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir suteikęs visoms vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitoms registracijos numerius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

138¹. Vietos projektų vertintojai, prieš pateikdami vietos projektų vertinimo ataskaitas strategijos vykdytojo valdymo organui, privalo įsitikinti, kad pareiškėjas nėra padaręs pažeidimų dalyvaudamas kitose Programos priemonėse. Agentūra strategijos vykdytojo prašymu, turi teikti strategijos vykdytojai turimą informaciją susijusią su vietos projekto pareiškėjo nustatytais/nenustatytais pažeidimais dalyvaujant kitose Programos priemonėse.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

139. Vietos projektų vertintojai, prieš pateikdami vietos projektų vertinimo ataskaitas strategijos vykdytojo valdymo organui, privalo iš pareiškėjų gauti sutikimą įgyvendinti vietos projektą su nustatyta mažesne tinkamų finansuoti išlaidų suma, jeigu tinkamų finansuoti išlaidų suma vertinimo metu yra sumažinama.

140. Sprendimą dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklį 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto

asignavimų, skyrimo priima strategijos vykdytojo valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę. Šis sprendimas įsigalioja, kai Agentūra jį patvirtina.

141. Strategijos vykdytojas privalo užtikrinti, kad atrankos procedūros būtų skaidrios, nešališkos, atliktos laikantis viešumo principų, kartu atsižvelgiant į konfidencialumo reikalavimus, sprendimai dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo yra nuoseklūs, argumentuoti, pagrįsti vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitose išdėstytomis vertinimo išvadomis. Strategijos vykdytojas privalo užtikrinti, kad dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo nebūtų priimamas nepagrįstai palankus sprendimas.

142. Strategijos vykdytojo valdymo organas sprendimus dėl paramos lėšų vietos projektams įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo priima posėdžiuose (toliau – vietos projektų atrankos posėdžiai). Strategijos vykdytojo valdymo organas negali priimti sprendimų naudodamas rašytinės apklausos procedūrą.

143. Strategijos vykdytojas į vietos projektų atrankos posėdžius privalo kviesti Agentūros ir Ministerijos atstovą. Agentūros ir Ministerijos atstovas, dalyvaujantis vietos projektų atrankos posėdžiuose, turi veto teisę, jei yra nustatęs šių taisyklių ir (arba) kitų Lietuvos Respublikos bei ES teisės aktų pažeidimų, susijusių su vietos projektų vertinimu ir atranka, vietos projektų atrankos posėdžių metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

144. Strategijos vykdytojas privalo užtikrinti, kad jo valdymo organo nariai, Agentūros ir Ministerijos atstovai būtų informuoti apie būsimą vietos projektų atrankos posėdį ir gautų posėdžio medžiagą, įskaitant parengtas ir atsakingo asmens pasirašytas vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas ir vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatų suvestines, ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas iki nustatytos vietos projektų atrankos posėdžio datos. Strategijos vykdytojas jo valdymo organo narių, Agentūros atstovo prašymu gali išsiųsti papildomą informaciją: vietos projektų paraiškų ir jų priedų kopijas, susirašinėjimo su pareiškėjais dokumentų kopijas, kitą strategijos vykdytojo valdymo organo ir (arba) Agentūros prašomą informaciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

145. Vietos projektų atrankos posėdžio metu privalo dalyvauti ne mažiau kaip 50 (penkiasdešimt) proc. socialinių ekonominių partnerių atstovų.

146. Visi vietos projektų atrankos posėdžiai turi būti protokoluojami.

147. Vietos projektų atrankos posėdyje vietos projektų vertintojai turi pateikti svarstomų vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitas ir išvadas ir atsakyti į strategijos vykdytojo valdymo organo narių, Agentūros ir Ministerijos atstovų pateiktus klausimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

148. Strategijos vykdytojo valdymo organo nariai prieš pirmąją vietos projektų atrankos posėdį patvirtina savo nešališkumą ir konfidencialumą pasirašydami nešališkumo ir konfidencialumo deklaraciją. Pavyzdinę nešališkumo ir konfidencialumo deklaraciją rengia Agentūra. Jeigu yra pagrindo manyti, kad strategijos vykdytojo valdymo organo nario dalyvavimas rengiant, svarstant ir priimant sprendimą dėl konkretaus vietos projekto sukels interesų konfliktą, tas narys pats arba strategijos vykdytojo valdymo organui pareikalavus turi nusišalinti nuo šios procedūros. Vietos projektų atrankos posėdžio protokole turi būti įtraukiama informacija apie galimą interesų konfliktą.

149. Strategijos vykdytojo valdymo organas, priimdamas sprendimus dėl paramos lėšų vietos projektams įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo, privalo dirbti pagal vietos projektų atrankos darbo reglamentą, kuris tvirtinamas pirmojo vietos projektų atrankos posėdžio metu.

150. Strategijos vykdytojo valdymo organas gali priimti vieną iš šių sprendimų:

150.1. skirti paramos lėšas vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumą, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų;

150.2. neskirti paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų (sprendimo neskirti lėšų vietos projektui įgyvendinti motyvai nurodomi vietos projektų atrankos posėdžio protokole);

150.3. grąžinti vietos projektą pakartotinai vertinti. Tokiu atveju strategijos vykdytojo valdymo organas turi grąžinti vietos projekto paraišką vietos projektų vertintojams ir nurodyti pakartotinio vertinimo terminus ir motyvus. Vietos projektų paraiškų vertintojai privalo iš naujo įvertinti vietos projekto paraišką, atsižvelgdami į strategijos vykdytojo valdymo organo pastabas, ir per nurodytą laiką pateikti strategijos vykdytojo valdymo organui naują vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitą. Kitų vietos projektų paraiškų svarstymas turi būti atidėtas tol, kol bus gautos pakartotinio vertinimo išvados, išskyrus atvejus, kai visų pateiktų vietos projektų paraiškų, atitikusių tinkamumo skirti lėšas reikalavimus, prašoma paramos suma neviršija bendros kvietimo teikti vietos projektų paraiškas pagal konkrečią priemonę skirtos lėšų sumos;

150.4. atidėti sprendimo dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo priėmimą iki kito vietos projektų atrankos posėdžio ir posėdžio protokole nurodyti sprendimo motyvus. Kitų vietos projektų paraiškų svarstymas turi būti atidėtas iki kito vietos projektų atrankos posėdžio, išskyrus atvejus, kai visų pateiktų vietos projektų paraiškų, atitikusių tinkamumo skirti lėšas reikalavimus, prašoma paramos suma neviršija bendros kvietimo teikti vietos projektų paraiškas pagal konkrečią priemonę skirtos lėšų sumos.

151. Strategijos vykdytojo valdymo organo sprendimai turi būti išdėstomi vietos projektų atrankos posėdžio protokole. Prie vietos projektų atrankos posėdžio protokolo gali būti pridedami priedai, pavyzdžiui, posėdyje nagrinėti dokumentai. Vietos projektų atrankos posėdžio protokolo nutariamąją dalį privalo pasirašyti visi posėdyje dalyvavę valdymo organo nariai, turintys sprendimų priėmimo teisę, o vietos projektų atrankos posėdžio dėstomąją dalį privalo pasirašyti strategijos vykdytojo valdymo organo pirmininkas ir vietos projektų atrankos posėdžio sekretorius.

152. Agentūra turi priimti sprendimą dėl strategijos vykdytojo sprendimo, susijusio su paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimu, ne vėliau kaip per 5 (penkis) darbo dienas nuo strategijos vykdytojo sprendimo gavimo Agentūroje dienos. Sprendimas dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo priimamas ir tvirtinamas vadovaujantis strategijos vykdytojo sprendimu dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

153. Agentūra, el. paštu gavusi strategijos vykdytojo patvirtintą sprendimo kopiją dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal Taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo, peržiūri vietos projekto paraiškos vertinimo ataskaitoje pateiktus duomenis, taip pat, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos registro, įsteigto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ (toliau – Suteiktos valstybės pagalbos registras), duomenimis, patikrina, ar parama pagal Priemonę skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5) (taikoma paraiškoms, dėl kurių sprendimai skirti paramą priimti iki 2014 m. birželio 30 d.) ar 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (taikoma

paraiškoms, dėl kurių sprendimai skirti paramą priimami nuo 2014 m. liepos 1 d.). Agentūra, prieš suteikdama nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą, Suteiktos valstybės pagalbos registre turi patikrinti, ar teikiama pagalba ūkio subjektui (t. y. bet kokiam ekonominę veiklą vykdančiam subjektui, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdų, atitinkančiam reglamento (ES) Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus) neviršys leidžiamo nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos dydžio – 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų), kaip nustatyta reglamente (EB) Nr. 1998/2006 (taikoma vietos projektams, dėl kurių Agentūra šių Taisyklių 152 punkto nustatyta tvarka priima sprendimą ir juos tvirtina iki 2014 m. birželio 30 d.) arba reglamente (ES) Nr. 1407/2013 (taikoma vietos projektams, dėl kurių Agentūra šių Taisyklių 152 punkte nustatyta tvarka priima sprendimą ir juos tvirtina nuo 2014 m. liepos 1 d.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-434](#), 2014-07-23, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10505

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

154. Strategijos vykdytojas sprendimą dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo turi pateikti Agentūrai tvirtinti ne vėliau kaip po 2 (dviejų) darbo dienų nuo vietos projektų atrankos posėdžio protokolo pasirašymo dienos.

155. Agentūra gali priimti šiuos sprendimus:

155.1. patvirtinti strategijos vykdytojo sprendimus skirti paramą vietos projektams įgyvendinti;

155.2. gali grąžinti vietos projektą strategijos vykdytojui vertinti pakartotinai. Jei Agentūra turi pagrindo abejoti strategijos vykdytojo sprendimo dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, skyrimo pagrįstumu ir (arba) teisėtumu, ji turi atsisakyti tvirtinti strategijos vykdytojo sprendimą skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti. Tokiu atveju Agentūra turi pateikti atsisakymo tvirtinti strategijos vykdytojo valdymo organo sprendimą priežastis ir grąžinti strategijos vykdytojo valdymo organui sprendimą svarstyti pakartotinai. Agentūrai paprašius, strategijos vykdytojas turi pateikti visų dokumentų, kuriais vadovaujantis buvo atliktas vietos projekto vertinimas, kopijas;

155.3. atlikti pakartotinį vietos projekto vertinimą. Jeigu Agentūra abejoja strategijos vykdytojo sprendimo skirti paramą vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų biudžeto asignavimų, teisingumu ir teisėtumu, Agentūra gali atlikti pakartotinį vietos projekto vertinimą. Atlikusi pakartotinį vietos projekto vertinimą, Agentūra informuoja strategijos vykdytoją ir Ministeriją raštu, pateikdama vertinimo išvadą. Agentūros atlikto pakartotinio vertinimo išvados dėl vietos projekto tinkamumo gauti paramą ir PVM sumos, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, yra galutinės, t. y. strategijos vykdytojas neturi teisės priimti kitokio sprendimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-484](#), 2013-07-05, *Žin.*, 2013, Nr. 74-3713 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-484

155.4. priimti kitą sprendimą.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-484](#), 2013-07-05, *Žin.*, 2013, Nr. 74-3713 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-484

156. Strategijos vykdytojas apie įsigaliojusį – Agentūros patvirtintą – sprendimą skirti paramos lėšas vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumą, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, turi el. paštu, paštu ar kitu būdu informuoti pareiškėją, kai jis gauna Agentūros sprendimą patvirtinti strategijos vykdytojo priimtą sprendimą skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti.

Punkto pakeitimai:

157. Informaciją apie priimtus ir įsigaliojusius – Agentūros patvirtintus – sprendimus skirti paramos lėšas vietos projektams įgyvendinti ir PVM sumą, kuri pagal taisyklį 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, strategijos vykdytojas privalo viešinti savo veiklos teritorijoje, nurodydamas pareiškėjo ir partnerio, pavadinimą (jei pareiškėjas ir partneris – juridinis asmuo, vietos projekto pavadinimą, trumpą vietos projekto aprašymą, vietos projekto paraiškos kodą, skirtą paramos lėšų sumą ir PVM sumą, kuri pagal taisyklį 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Agentūra šią informaciją skelbia interneto tinklalapyje www.nma.lt.

158. Jei strategijos vykdytojas strategijos vykdytojo valdymo organo projektų atrankos posėdžio metu nusprendžia neskirti lėšų vietos projektui įgyvendinti, strategijos vykdytojas per 5 (penkias) darbo dienas po to, kai pasirašoma vietos projektų atrankos posėdžio protokolo nutariamoji dalis, tokiam pareiškėjui turi išsiųsti informacinį raštą, kuriame nurodo vietos projekto atmetimo priežastis ir priimto sprendimo apskundimo tvarką.

159. Strategijos vykdytojo patvirtintame vidaus tvarkos apraše turi būti numatyta vietos projektų atrankos ir tvirtinimo tvarka, kaip nustatyta šių taisyklių 1 priedo 6 punkte.

160. Pareiškėjas, susipažinęs ir nesutinkantis su strategijos vykdytojo sprendimu dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti neskyrimo, gali raštu kreiptis į Ministeriją, argumentuotai prašydamas papildomai svarstyti vietos projektą. Ministerija tokiems prašymams nagrinėti sudaro komisiją.

160.1. Ministerija, gavusi argumentuotą vietos projekto vykdytojo prašymą, per 20 (dvidešimt) darbo dienų organizuoja komisijos posėdį, kuriame gali priimti rekomendaciją:

160.1.1. grąžinti vietos projektą vertinti pakartotinai;

160.1.2. palikti strategijos vykdytojo priimtą sprendimą;

160.1.3. kitą rekomendaciją;

160.2. Ministerija, prieš rengdama komisijos posėdį, turi raštu ir (arba) el. paštu kreiptis į strategijos vykdytoją, kad šis pateiktų visą komisijos posėdžio darbui reikalingą informaciją ir (arba) su vietos projektu susijusių patvirtintų dokumentų kopijas;

160.3. strategijos vykdytojas per Ministerijos rašte nustatytą terminą privalo pateikti reikalingą informaciją ir (arba) dokumentų patvirtintas kopijas;

160.4. Ministerija apie komisijos priimtą rekomendaciją per 10 (dešimt) darbo dienų raštu informuoja strategijos vykdytoją, pareiškėją ir Agentūrą.

Vietos projektų vykdymo sutarčių sudarymas

161. Įsigaliojus sprendimui skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti – Agentūrai, jos nustatyta tvarka, patvirtinus strategijos vykdytojo sprendimus skirti lėšas vietos projektams įgyvendinti, strategijos vykdytojas per 5 (penkias) d. d. nuo Agentūros sprendimo kopijos gavimo dienos turi parengti dvišalės vietos projekto vykdymo sutarties projektą. Vietos projekto vykdymo sutartis sudaroma tarp strategijos vykdytojo ir pareiškėjo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

162. Vietos projekto vykdymo sutarties projektas turi būti suderintas tarp pareiškėjo ir strategijos vykdytojo. Kiekvienai šaliai turi būti skirtas 5 (penkių) darbo dienų vietos projekto vykdymo sutarties derinimo terminas, nuo vietos projekto vykdymo sutarties projekto gavimo el. paštu dienos. Suderinus vietos projekto vykdymo sutartį tarp šalių, strategijos vykdytojas nustato vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo terminą. Jei pareiškėjas per strategijos vykdytojo nustatytą terminą (ne ilgesnį kaip 10 (dešimties) d. d.) vietos projekto vykdymo sutarties nepasirašo, lėšos vietos projektui įgyvendinti neskiriamos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

163. Neteko galios nuo 2012-12-21

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

164. Neteko galios nuo 2012-12-21

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

165. Neteko galios nuo 2012-12-21

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin. 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

166. Tuo atveju, jeigu pagal kvietimą teikti vietos projektų paraiškas, pareiškėjams nepasirašius vietos projektų vykdymo sutarčių ar atsisakius skirtos paramos, lieka nepanaudotų lėšų, šios lėšos turi būti paskirstytos eilės tvarka geriausiai įvertintiems vietos projektams (taikant pirmumo ir (arba) naudos ir kokybės vertinimą) arba perkeliamos į kito kvietimo teikti vietos projektų paraiškas biudžetą.

167. Strategijos vykdytojas vietos projekto vykdymo sutarčiai suteikia unikalų numerį. Vietos projekto vykdymo sutartis įsigalioja tą dieną, kai šalys ją pasirašo. Pasirašytą ir strategijos vykdytojo patvirtintą sutarties kopiją strategijos vykdytojas per 2 (dvi) d. d. privalo pateikti Agentūrai. Tuo atveju, jeigu Agentūra vietos projekto vykdymo sutartyje randa trūkumų, nustato, kad vietos projekto vykdymo sutartis parengta netinkamai, nesilaikant šiose ir Programos administravimo taisyklėse nustatytos tvarkos, Lietuvos Respublikos ar ES teisės aktų bei paramos skyrimo sąlygų, Agentūra turi teisę strategijos vykdytojui grąžinti sutartį koreguoti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

168. Pareiškėjas prieš vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymą privalo atsidaryti banke atskirą sąskaitą vietos projekto įgyvendinimo lėšoms.

169. Pareiškėjas, pasirašęs vietos projekto vykdymo sutartį, tampa vietos projekto vykdytoju.

170. Vietos projekto vykdymo sutartyje turi būti nurodomas skiriamų paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti dydis ir skiriamų lėšų lyginamoji dalis. Skiriamų lėšų dydis vietos projekto vykdymo sutartyje turi būti nurodomas kaip didžiausia galima lėšų suma, kuri galės būti išmokėta vietos projekto vykdytojui, jeigu jis įvykdys visus vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytus įsipareigojimus ir tinkamai atsiskaitys už gautas lėšas. Vietos projekto vykdytojui įvykdžius ne visus įsipareigojimus dėl nuosavų lėšų panaudojimo, vietos projektui įgyvendinti skiriamų lėšų suma turi būti proporcingai sumažinta. Taip pat nurodoma PVM suma, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų asignavimų. Nurodomos planuojamos vietos projekto išlaidos pagal tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas.

171. Vietos projekto vykdymo sutartyje arba jos prieduose turi būti nurodomos visos lėšų vietos projektui įgyvendinti teikimo sąlygos: planuojami kiekybiniai rezultatai, nustatytų biudžeto išlaidų kategorijų laikymasis, nustatytų vietos projekto įgyvendinimo planų laikymasis, reikalavimai dėl vietos projekto įgyvendinimo dokumentų pateikimo EŽŪFKP administruojančioms institucijoms ir jų saugojimo, informacijos teikimo tikrinančioms institucijoms ir kitos. Vietos projekto vykdymo sutartyje taip pat turi būti nustatyta lėšų vietos projektui įgyvendinti išmokėjimo tvarka ir prašymų apmokėti išlaidas teikimo tvarkaraštis.

172. Vietos projekto vykdymo sutartyje turi būti numatytos sutarties pakeitimo sąlygos ir tvarka, jei dėl objektyvių ir svarbių priežasčių tokie pakeitimai yra būtini, taip pat lėšų išmokėjimo sustabdymo ar išmokėtų lėšų grąžinimo tvarka, jei vietos projekto vykdytojas pažeidė vietos projekto vykdymo sutarties sąlygas.

173. Vietos projekto vykdymo sutartyje turi būti numatyta, kad vietos projekto vykdytojas, kaip nustatyta šių taisyklių 65.6 punkte, apdraus ilgalaikį turtą (jeigu yra draudimo galimybių), kuriam įsigyti

ar sukurti bus panaudotos lėšos vietos projektui įgyvendinti, ne trumpesniam kaip penkerių metų laikotarpiui nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus vietos projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas).

174. Vietos projekto vykdymo sutartyje turi būti numatyta, kad vietos projekto vykdytojas per penkerių metų laikotarpį nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos be rašytinio strategijos vykdytojo ir Agentūros sutikimo nedarys esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kaip nustatyta šių taisyklių 65.7 punkte.

175. Informaciją apie pasirašytas vietos projektų vykdymo sutartis strategijos vykdytojas privalo viešinti savo veiklos teritorijoje, nurodydamas vietos projekto vykdytojo pavadinimą (jei vietos projekto vykdytojas – juridinis asmuo), vietos projekto pavadinimą, trumpą vietos projekto aprašymą, vietos projekto kodą, skirtą paramos lėšų sumą vietos projektui įgyvendinti ir PVM sumą, kuri pagal taisyklių 89 punktą mokama iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų asignavimų.

176. Vietos projektų vykdymo sutartys gali būti sudaromos iki 2015 m. liepos 1 d. Vietos projektų vykdymo sutartyse turi būti numatyta, kad visi su vietos projekto įgyvendinimu susiję išlaidų apmokėjimo įrodymo bei išlaidų pagrindimo dokumentai bus išrašyti, mokėjimo prašymai bus pateikti iki 2015 m. rugpjūčio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

Vietos projekto vykdytojo atliekamos pirkimo procedūros

177. Vietos projektų vykdytojai prekių, paslaugų ar darbų pirkimą privalo organizuoti vadovaudamiesi Programos administravimo taisyklių nuostatomis.

178. Vietos projekto vykdytojas, numatantis organizuoti viešuosius pirkimus, išskyrus pirkimus, atliekamus taikant viešųjų supaprastintų pirkimų procedūrą, atsižvelgdamas į preliminarų viešųjų pirkimų organizavimo grafiką, privalo iš anksto pateikti strategijos vykdytojui ir suderinti su juo šią informaciją:

178.1. pasirinktą viešojo pirkimo procedūrą ir motyvus dėl tokios procedūros pasirinkimo;

178.2. viešojo pirkimo skelbimo turinį ir pirkimo dokumentus.

179. Įvykdęs viešojo pirkimo procedūrą, išskyrus pirkimus, atliekamus taikant viešųjų supaprastintų pirkimų procedūrą, vietos projekto vykdytojas privalo pateikti strategijos vykdytojui informaciją apie pirkimo procedūros rezultatus ir suderinti su ja viešojo pirkimo–pardavimo sutarties projektą (kai taikoma).

180. Rekomenduojama, kad vietos projekto vykdytojas, numatantis organizuoti viešuosius pirkimus, atliekamus taikant viešųjų supaprastintų pirkimų procedūrą, dokumentus iš anksto suderintų su strategijos vykdytoju.

181. Vietos projektų vykdymo sutartyse turi būti numatyta, kad vietos projektų vykdytojai, kuriems netaikomos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos, prekių, paslaugų ar darbų, kuriems nėra nustatyti didžiausieji įkainiai, pirkimą privalės organizuoti vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš EŽŪFKP pagal Programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimų taisyklėmis.

182. Vietos projektų vykdytojams, vykdančiams pirkimus pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, išskyrus pirkimus, atliekamus elektroniniu būdu arba per CPO (CPO funkcijas atlieka CPVA), nekompensuojama daugiau nei nustatytas didžiausiasis įkainis (jeigu toks yra).

183. Vietos projektų išlaidos, kurios bus patirtos pagal prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartis, sudarytas nesilaikant šiame taisyklių skirsnyje nurodytų reikalavimų, laikomos netinkamomis finansuoti.

Vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymų teikimas, vertinimas ir tvirtinimas

184. Vietos projekto vykdytojas rengia ir strategijos vykdytojui teikia mokėjimo prašymus pagal paramos sutartyje nustatytą tvarkaraštį. Mokėjimo prašymus vietos projekto vykdytojas turi įteikti asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (paštu, per kurjerį, faksu, el. paštu ir t. t.) mokėjimo prašymai nepriimami. Avanso mokėjimo prašymą vietos projekto vykdytojas gali užpildyti ir pateikti elektroniniu būdu Agentūros informaciniame portale, kurio adresas <https://portal.nma.lt>. Avanso mokėjimo prašymą elektroniniu būdu vietos projekto vykdytojas gali pateikti tik asmeniškai. Papildomi dokumentai, teikiami su avanso mokėjimo prašymu, turi būti elektroninės formos (pridedamus dokumentus vietos projekto vykdytojas turi nuskenuoti ir pateikti kartu su avanso mokėjimo prašymu).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

185. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus tvirtinama Agentūros direktoriaus įsakymu ir skelbiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir strategijos vykdytojo, pagal kurio strategiją įgyvendinamas vietos projektas, interneto svetainėje. Elektroniniu būdu teikiamo mokėjimo prašymo formos struktūra ir informacinių laukų aiškinimais gali skirtis nuo patvirtintos popierinės mokėjimo prašymo formos. Agentūra gali atlikti mokėjimo prašymo formos, teikiamos internetu, pakeitimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

186. Teikiant mokėjimo prašymus, turi būti laikomasi bendrųjų principų, nustatytų Programos administravimo taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

187. Vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais priima ir registruoja strategijos vykdytojas.

188. Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų administracinę atitiktį vertina strategijos vykdytojas. Įvertinus administracinę atitiktį, strategijos vykdytojas perduoda vietos projekto mokėjimo prašymą ir administracinės atitikties vertinimo ataskaitą Agentūros TERPAS. Agentūros TERPAS registruoja vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymą. Vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo tinkamumą vertina, visus vietos projekto išlaidų apmokėjimo įrodymo bei išlaidų pagrindimo dokumentus tikrina bei tinkamas finansuoti vietos projekto išlaidas nustato Agentūra.

189. Po vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo pateikimo strategijos vykdytojas atlieka mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimą, kurio metu nustatoma, ar pateikti visi reikalingi dokumentai, ar mokėjimo prašymas tinkamai užpildytas. Strategijos vykdytojas vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo administracinę atitiktį įvertina ir mokėjimo prašymą perduoda Agentūros TERPAS ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo mokėjimo prašymo gavimo strategijos vykdytojo buveinėje dienos (į terminą neįskaičiuojamas laikas, per kurį pagal taisyklių 190 punktą vietos projekto vykdytojas šalina mokėjimo prašymo trūkumus arba taisyklių nustatyta tvarka atliekama vietos projekto patikra). Jeigu avanso mokėjimo prašymas buvo užpildytas ir pateiktas elektroniniu būdu Agentūros informaciniame portale, mokėjimo prašymo administracinis atitikties tikrinimas neatliekamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

190. Jeigu vietos projekto vykdytojo pateiktas mokėjimo prašymas netinkamai užpildytas, trūksta duomenų, pateikti ne visi reikalaujami dokumentai, jam strategijos vykdytojas siunčia arba įteikia pranešimą apie mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimo metu nustatytus trūkumus. Jiems pašalinti vietos projekto vykdytojui nustatomas iki 10 (dešimt) darbo dienų terminas nuo pranešimo

įteikimo (pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 (septynioms) darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku arba įteikus asmeniškai pasirašytinai). Atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatytas ilgesnis terminas (tačiau ne ilgesnis kaip 20 (dvidešimt) darbo dienų). Per nustatytą laiką nepateikus reikiamų dokumentų ar nepatikslinus duomenų, siunčiamas antras pranešimas, į kurį neatsakius, mokėjimo prašymas yra vertinamas pagal turimus duomenis.

191. Atlikęs mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimą (ir po patikros vietoje, jei ji buvo atlikta), strategijos vykdytojas mokėjimo prašymus kartu su pridedamais dokumentais ir strategijos vykdytojo užpildytais darbo dokumentais perduoda Agentūros TERPAS kitam vertinimo etapui – atliekamas vietos projekto išlaidų tinkamumo finansuoti vertinimas. Mokėjimo prašymus ir kitus dokumentus strategijos vykdytojas Agentūros TERPAS įteikia asmeniškai arba per strategijos vykdytojo vadovo įgaliotą asmenį.

192. Strategijos vykdytojas, vadovaudamasis šiose taisyklėse išdėstytomis vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų administracinės atitikties vertinimo nuostatomis, turi aprašyti vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų administracinės atitikties vertinimo tvarką Vidaus tvarkos apraše, kaip nustatyta šių taisyklių 1 priede.

193. Agentūra vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų tinkamumo vertinimą (vietos projekto išlaidų tinkamumą finansuoti) atlieka vadovaudamasi Programos administravimo taisyklių terminais ir tvarka.

194. Nustatydamą vietos projektų išlaidų tinkamumą finansuoti Agentūra mokėjimo prašymo vertinimo metu taip pat turi įvertinti:

194.1. ar prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma neviršija vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytos didžiausios lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos;

194.2. ar patirtos vietos projekto išlaidos yra pagrįstos, realios, būtinos vietos projektui įgyvendinti;

194.3. ar patirtos vietos projekto išlaidos tuo pačiu metu nėra finansuojamos iš kitų nacionalinių ir ES fondų;

194.4. ar vietos projektas įgyvendinamas tinkamu finansuoti laikotarpiu: ar vietos projekto išlaidos, išskyrus bendrąsias išlaidas ir atvejį, nurodytą taisyklių 94 punkte, patirtos ne anksčiau nei vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo dieną ir vietos projekto įgyvendinimo metu, kaip apibrėžta vietos projekto vykdymo sutartyje, tačiau ne per ilgesnį laikotarpį nei 36 mėnesiai nuo vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo dienos ir ne vėliau nei iki 2015 m. rugpjūčio 30 d. Ar vietos projekto bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto parengimu ir įgyvendinimu, patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Visi su vietos projekto įgyvendinimu susijusių išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo įrodymo dokumentai turi būti išrašyti, mokėjimo prašymai Agentūrai pateikti šiuo laikotarpiu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

194.5. ar vietos projektas įgyvendinamas strategijos vykdytojo teritorijoje ir (arba) vietos projekto galutiniai naudos gavėjai – VVG teritorijos gyventojai;

194.6. ar vietos projekto išlaidos (įskaitant bendrąsias išlaidas) patirtos (pirktos prekės, paslaugos, darbai) laikantis taisyklių 177–183 punktuose nurodytos pirkimų tvarkos;

194.7. ar vietos projekto išlaidos yra patirtos nepažeidžiant ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, įtrauktos į vietos projekto vykdytojo apskaitą ir gali būti atpažįstamos, pagrįstos ir patvirtinamos atitinkamais išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentais.

195. Paramos lėšos išmokamos Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Lėšų vietos projektams įgyvendinti išmokėjimo tvarka

196. *Neteko galios nuo 2013-06-05*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin. 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

196. Vietos projekto, teikiamo strategijos vykdytojai, tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti taikomi būdai, nustatyti Programos administravimo taisyklėse, Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklėse ir šių taisyklių 196.1–196.4 punktuose:

196.1. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos;

196.2. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas yra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos;

196.3. išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas;

196.4. sąskaitų apmokėjimo būdas.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

197. Strategijos vykdytojas Specialiosiose taisyklėse nustato tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti būdus vadovaudamasis šių taisyklių 198–202 punktų nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

198. Išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas gali būti taikomas juridinių ir fizinių asmenų vietos projektams.

199. Išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdai, nurodyti šių taisyklių 197.1 ir 197.2 punktuose, gali būti taikomi juridinių ir fizinių asmenų įgyvendinamiems viešojo pobūdžio (nepelno) vietos projektams.

199¹. Sąskaitų apmokėjimo būdas gali būti taikomas viešųjų juridinių asmenų vietos projektams.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

200. Pagal išlaidų kompensavimo su avansu mokėjimo būdus:

200.1. pasirašius vietos projekto vykdymo sutartį vietos projekto vykdytojas strategijos vykdytojui teikia avanso mokėjimo prašymą, šis jį perduoda Agentūros TERPAS. Agentūra išmoka avansą vietos projekto vykdytojui Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka;

200.2. avanso dydis vietos projekto vykdytojui negali būti didesnis nei:

200.2.1. taikant išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos, būdą – iki 20 (dvidešimt) procentų paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos. Jei pagal taisyklių 89 punktą vietos projekto vykdytojui numatyta finansuoti PVM suma, avanso dydis negali būti didesnis nei 20 (dvidešimt) proc. paramos, įskaitant PVM, kuris pagal taisyklių 89 punktą mokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, sumos;

200.2.2. taikant išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas yra Europos Komisijai tinkamas deklaruoti išlaidos, būdą – iki 40 (keturiasdešimt) procentų paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos, jeigu paramos gavėjas pateikia finansų institucijos arba lygiavertę garantiją, atitinkančią 110 (vieną šimtą dešimt) procentų prašomo avanso sumos. Jei pagal taisyklių 89 punktą vietos projekto vykdytojui numatyta finansuoti PVM suma, avanso dydis negali būti didesnis nei 40 (keturiasdešimt) proc. paramos įskaitant PVM, kuris pagal taisyklių 89 punktą mokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų, sumos. Mažiausia prašoma kompensuoti lėšų vietos projektui įgyvendinti suma galutiniame mokėjimo prašyme negali būti mažesnė nei gauta avanso suma

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

201. Pagal išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą vietos projekto vykdytojas pradeda

įgyvendinti vietos projektą iš nuosavų lėšų ir paramos sutartyje arba nustatytu periodiškumu strategijos vykdytoji teikia mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja projekto įgyvendinimo metu patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

202. Pagal sąskaitų apmokėjimo būdą:

202.1. vietos projekto vykdytojas turi patikrinti kiekvieną rangovo, paslaugų teikėjo ar prekių tiekėjo pateiktą sąskaitą, jos atitiktį rangos, paslaugų teikimo ar prekių tiekimo sutarties sąlygoms, patikrinti ir priimti atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar patiektas prekes (išskyrus išankstinio apmokėjimo sąskaitą) ir, apmokėjęs nuosavo indėlio dalį, kartu su kitais reikalaujamais dokumentais pridėti prie mokėjimo prašymo, ir pateikti strategijos vykdytoji paramos sutartyje nustatytu periodiškumu. Taikant sąskaitų apmokėjimo būdą, išlaidoms pagrįsti su mokėjimo prašymu neteikiami išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai, tačiau vietos projekto vykdytojas privalo pateikti nuosavo indėlio apmokėjimo įrodymo dokumentus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-772](#), 2013-11-14, *Žin.*, 2013, Nr. 118-5981 (2013-11-16), i. k. 1132330ISAK003D-772

202.2. vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymas priimamas, registruojamas, vertinamas ir tvirtinamas šių taisyklių 187–195 punktuose nustatyta tvarka;

202.3. vietos projekto vykdytojas privalo ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo lėšų gavimo į paramos sutartyje nurodytą vietos projekto sąskaitą dienos išmokėti gautas lėšas, nuosavas ir (ar) partnerio lėšas projektui įgyvendinti (jeigu buvo įsipareigojęs skirti tam lėšų ir jos nepervestos anksčiau) rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui ir pateikti Agentūrai pranešimą apie apmokėjimą kartu su visų išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijomis;

202.4. Agentūra, gavusi vietos projekto vykdytojo pranešimą apie lėšų išmokėjimą rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui, patikrina išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Vietos projektų įgyvendinimo ataskaitų rengimas ir teikimas

203. Vietos projekto vykdytojas teikia strategijos vykdytoji šias vietos projekto įgyvendinimo ataskaitas:

203.1. vietos projekto kontrolės laikotarpiu, per 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų kalendoriniams metams pasibaigus – informaciją apie vietos projekto įgyvendinimo eigą (jeigu tai numatyta strategijos vykdytojo patvirtintoje dokumentacijoje). Tuo atveju, jeigu vietos projekto įgyvendinimo laikas yra ne ilgesnis nei vieneri metai, galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

203.2. kartu su galutiniu mokėjimo prašymu – galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą;

203.3. po vietos projekto pabaigos, kol sueis 5 (penkeri) arba 7 (septyneri) metai nuo paramos sutarties pasirašymo, per 4 (keturis) mėnesius kiekvieniems kalendoriniams metams pasibaigus – užbaigto vietos projekto metinę ataskaitą (taikoma vietos projektams, kurių įgyvendinimą reglamentuoja Programa ir strategija ir pelno siekiantiems vietos projektams, kurių įgyvendinimą reglamentuoja strategija).

204. Ataskaitoje apie vietos projekto įgyvendinimo eigą, galutinėje vietos projekto įgyvendinimo ataskaitoje ir užbaigto vietos projekto metinėje ataskaitoje (kai taikoma):

204.1. pateikiama vietos projekto įgyvendinimo santrauka, išdėstoma vietos projekto metu įgyvendinama veikla ir pasiekti rezultatai;

204.2. apibendrinami iškilę sunkumai ir priemonės, kurių buvo imtasi jiems spręsti;

204.3. apibendrinami atlikti pirkimai;

204.4. pateikiama finansinė ataskaita pagal atskirus finansavimo šaltinius: nurodomos planuotos bei faktinės kiekvieno šaltinio lėšos ir visos padarytos tinkamos finansuoti vietos projekto išlaidos;

204.5. pateikiama taisyklių 100 punkte nustatytus reikalavimus atitinkanti informacija apie nemokamo savanoriško darbo atlikimo faktą ir eigą;

204.6. pateikiama informacija apie įgyvendintas informavimo ir viešinimo priemones, susijusias su įgyvendinamu vietos projektu;

204.7. aprašomos veiklos tęstinumo galimybės: kaip planuojama naudoti vietos projekto rezultatus, kas bus atsakingas už jų naudojimą, kaip bus užtikrinta vietos projekto rezultatų sklaida.

205. Strategijos vykdytojas, gavęs informaciją apie vietos projekto įgyvendinimo eigą arba galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą, per 20 (dvidešimt) darbo dienų ją išnagrinėja ir nustato, ar vietos projekto vykdytojas laikosi vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytų sąlygų. Užbaigto vietos projekto metinė ataskaita turi būti įvertinta per 40 (keturiasdešimt) darbo dienų.

206. Patikrinęs ir įvertinęs informaciją apie vietos projekto įgyvendinimo eigą arba galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą ir (arba) užbaigto vietos projekto metinę ataskaitą strategijos vykdytojas gali:

206.1. ją patvirtinti;

206.2. paprašyti vietos projekto vykdytojo per nustatytą terminą pateikti papildomą informaciją ir (arba) nuspręsti atlikti vietos projekto patikrą vietoje;

206.3. atmesti, išdėstydamas atmetimo motyvus, ir nustatyti terminą, per kurį vietos projekto vykdytojas turi ištaisyti pateiktos informacijos apie vietos projekto įgyvendinimo eigą arba galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos ir (arba) vietos projekto įgyvendinimo trūkumus ir pateikti naują informaciją apie vietos projekto įgyvendinimo eigą arba naują galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą.

207. Jeigu vietos projekto vykdytojas laiku nepateikia informacijos apie vietos projekto įgyvendinimo eigą arba galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos, arba užbaigto vietos projekto metinės ataskaitos, strategijos vykdytojas apie tai raštu primena vietos projekto vykdytojui ir nustato terminą atitinkamai informacijai arba ataskaitai pateikti. Vietos projekto vykdytojas gali raštu prašyti pratęsti informacijos arba ataskaitos pateikimo terminą, nurodydamas priežastis.

208. Jeigu vietos projekto vykdytojas informacijos apie vietos projekto įgyvendinimo eigą, galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos arba užbaigto vietos projekto metinės ataskaitos laiku nepateikia ir po priminimo arba strategijos vykdytojas ją atmeta 3 (tris) kartus, strategijos vykdytojas gali inicijuoti vietos projekto įgyvendinimo sustabdymą, vietos projekto vykdymo sutarties nutraukimą ir (arba) suteiktų lėšų vietos projektui įgyvendinti ar jų dalies grąžinimą.

209. Strategijos vykdytojas, vadovaudamasis vietos projektų vykdytojų pateiktomis vietos projektų įgyvendinimo ataskaitomis, rengia apie strategijos įgyvendinimo eigą informaciją ir galutinę strategijos įgyvendinimo ataskaitą ir teikia jas Agentūrai taisyklių 20 punkte nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

209¹. Strategijos vykdytojas po vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos turi paskirti vieną asmenį, atsakingą už užbaigtų vietos projektų stebėseną kontrolės laikotarpiu. Strategijos vykdytojo paskirtas asmuo priima vietos projektų vykdytojų užbaigto vietos projekto metines ataskaitas, jas vertina ir, užpildęs šių taisyklių 3 priede pateiktą formą, teikia Agentūrai el. paštu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Vietos projektų patikros

210. Agentūra, vadovaudamasi Programos administravimo taisyklėmis, užtikrina, kad būtų atlikti vietos projektų administraciniai patikrinimai ir vietos projektų patikros vietoje.

211. Strategijos vykdytojas atlieka kiekvieno vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje mažiausiai vieną kartą per vietos projekto įgyvendinimo laikotarpį, bet ne vėliau, kaip iki vietos projekto vykdytojo galutinio mokėjimo prašymo išsiuntimo Agentūrai.

212. Vietos projektų patikras, susijusias su įnašo natūra – nemokamo savanoriško darbo tikrinimu, atlieka:

212.1. strategijos vykdytojas, kuris privalo atlikti visų vietos projektų vykdytojų atliekamų savanoriškų darbų patikras vietoje ir įsitikinti, kad savanoriškas darbas atitinka šių taisyklių 97 punkte nustatytus tinkamumo reikalavimus;

212.2. Agentūra – bent 10 proc. nuo visų savanoriškų darbų, apie kurių vykdymą informavo vietos projektų vykdytojai, atrankai taikydama vidaus procedūrose nustatytą tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

213. Vietos projekto vykdytojui negali būti išmokėta galutinė lėšų vietos projektui įgyvendinti suma, jei strategijos vykdytojas ir (arba) Agentūra neatliko vietos projekto patikros jo įgyvendinimo vietoje.

214. Strategijos vykdytojas (iki strategijos įgyvendinimo pabaigos) Programos administravimo taisyklėse ir šiose taisyklėse nustatyta tvarka privalo tikrinti, ar vietos projekto vykdytojas vietos projekto kontrolės laikotarpiu laikosi vietos projektų vykdymo sutartyje ar vietos projekto paraiškoje numatytų sąlygų. Agentūra vietos projekto kontrolės laikotarpiu atlieka *Ex post* patikrinimus vietoje Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

215. Vietos projekto administracinis patikrinimas ir vietos projekto patikra vietoje gali būti atliekama bet kuriame vietos projekto paraiškos vertinimo ir (arba) mokėjimo prašymo administravimo etape. Vietos projekto patikros vietoje metu tikrinami pareiškėjo ir (arba) vietos projekto vykdytojo, ir (arba) partnerio vietos projekto paraiškoje ir jos prieduose, mokėjimo prašyme, vietos projektų įgyvendinimo ataskaitoje pateikti duomenys ir jų atitikties tikrovei.

216. Jeigu vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę audituoti ir kontroliuoti, kaip yra vykdomas vietos projektas, apžiūrėti vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas vietos projektas ir (arba), kaip vykdoma veikla po lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo ir (arba) vietos projekto pabaigos, tai laikoma lėšų vietos projektui įgyvendinti gavimo ir naudojimo sąlygų pažeidimu.

217. Strategijos vykdytojas gali atlikti planines ir neplanines vietos projektų patikras jų įgyvendinimo vietose:

217.1. planines vietos projektų patikras jų įgyvendinimo vietose strategijos vykdytojas turi atlikti pagal planą, atsižvelgdamas į kiekvieno vietos projekto įgyvendinimo eigą ir nustatytus vietos projekto įgyvendinimo sunkumus;

217.2. neplanines vietos projektų patikras jų įgyvendinimo vietose strategijos vykdytojas privalo atlikti įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra netiksli, neišsami arba klaidinanti.

217.3. Įnašo natūra – nemokamo savanoriško darbo patikros vietoje visais atvejais turi būti neplaninės, t. y. iš anksto neinformavus vietos projekto vykdytojo apie numatomas patikras vietoje.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

218. Vietos projekto patikra jo įgyvendinimo vietoje neturi trukdyti įgyvendinti vietos projekto. Strategijos vykdytojas gali tikrinti pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo ūkinę veiklą tik tiek, kiek ji yra susijusi su tikrinamo vietos projekto įgyvendinimu. Vietos projektų patikras jų įgyvendinimo vietose gali atlikti vienas arba keli strategijos vykdytojo paskirti asmenys.

219. Prieš atlikdami vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje, strategijos vykdytojo

paskirtas asmuo privalo išanalizuoti visą strategijos vykdytojo turimą informaciją apie planuojamą patikrinti vietos projektą:

219.1. susipažinti su vietos projekto byloje saugomais dokumentais;

219.2. pagal vietos projekto byloje saugomus dokumentus ir kitą turimą informaciją nuspręsti, kokie vietos projekto elementai yra rizikingiausi ir kokius privalu patikrinti;

219.3. prireikus papildyti standartinę vietos projekto patikros vietoje ataskaitos formą papildomais tikrinimo klausimais.

220. Agentūrai raštu paprašius, strategijos vykdytojas turi suteikti galimybę Agentūros atstovui susipažinti su vietos projekto paraiškos dokumentais. Tokiu atveju strategijos vykdytojas turi arba pateikti Agentūros prašomas vietos projekto paraiškos ir vietos projekto įgyvendinimo dokumentų kopijas, arba pasirašytinai vietos projekto patikros vietoje atlikimo laikotarpiui perduoti Agentūrai vietos projekto paraiškos ir vietos projekto įgyvendinimo dokumentų originalus, kuriuos Agentūra, atlikusi vietos projekto patikrą, grąžina strategijos vykdytojui.

221. Jei išankstinis pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo informavimas apie planuojamą vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje gali turėti neigiamos įtakos būsimiems vietos projekto patikros vietoje rezultatams, strategijos vykdytojas vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje gali atlikti prieš tai iš anksto neinformavęs pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo.

222. Atlikdamas vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje, strategijos vykdytojo paskirtas asmuo pildo vietos projekto patikros vietoje ataskaitą. Vietos projekto patikros metu, vietos projekto įgyvendinimo vietoje, tikrinama ar:

222.1. vietos projekto paraiškoje, mokėjimo prašymuose ir vietos projekto įgyvendinimo ataskaitose nurodyta informacija yra teisinga;

222.2. atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, už kurias vietos projekto vykdytojas atsiskaitė Agentūrai;

222.3. pareiškėjui pervestos paramos lėšos yra pagrįstos apskaitos ar kitais dokumentais, saugomais pareiškėjo;

222.4. pareiškėjas įgyvendina informavimo ir viešinimo priemones, susijusias su įgyvendinamu vietos projektu, kaip nurodyta taisyklių 237 punkte;

222.5. pareiškėjo mokėjimo prašymuose nurodytos išlaidos ir jų patyrimo laikas atitinka taisyklių 81–86 punktų nuostatas ir patvirtintą strategiją ir paraišką, taip pat faktiškai atliktus darbus, gautas prekes ar suteiktas paslaugas;

222.6. nemokamas savanoriškas darbas atliekamas ir įforminamas taip, kaip nustatyta šių taisyklių 97.1 ir 98–101 punktuose (kai taikoma);

222.7. nepasikeitė duomenys, turintys įtakos nustatant lėšų, skiriamų vietos projektui įgyvendinti, poreikį;

222.8. vietos projekto vykdytojas atskirai tvarko vietos projekto apskaitą;

222.9. vietos projekto vykdytojas tvarko ir saugo dokumentus, susijusius su vietos projektu, kaip to reikalauja šios taisyklės ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai;

222.10. nėra padaryta ES ir nacionalinių teisės aktų pažeidimų vietos projekto vykdytojui naudojant vietos projektui įgyvendinti skirtas lėšas;

222.11. vietos projekto vykdytojas laikosi vietos projekto vykdymo sutarties specialiųjų sąlygų (jeigu jos yra nustatytos).

223. Atlikęs vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje strategijos vykdytojo paskirtas asmuo turi parengti vietos projekto patikros jo įgyvendinimo vietoje ataskaitą. Vietos projekto patikros jo įgyvendinimo vietoje ataskaitoje turi būti pateikiami vietos projekto patikros jo įgyvendinimo vietoje rezultatai, išvados ir rekomendacijos dėl tolesnio vietos projekto įgyvendinimo, prireikus nustatomi privalomi vietos projekto vykdytojui nurodymai ir siūlymai dėl tolesnių veiksmų. Tinkamai užpildytą, atliktos vietos projekto patikros vietoje, ataskaitą strategijos vykdytojas pateikia Agentūrai ir vietos projekto vykdytojui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

224. Vietos projekto patikros jo įgyvendinimo vietoje metu nustačius neesminių neatitikimų, kurie nepažeidžia vietos projekto vykdymo sutarties ir gali būti ištaisyti vietos projekto vykdytojo, strategijos vykdytojas turi suformuluoti reikalavimus vietos projekto vykdytojui ir nustatyti terminą, per kurį šie reikalavimai turi būti įvykdyti. Apie reikalavimus ir jų įvykdymo terminus strategijos vykdytojas turi raštu informuoti vietos projekto vykdytoją. Apie reikalavimų įvykdymą vietos projekto vykdytojas strategijos vykdytojui turi atsiskaityti raštu. Strategijos vykdytojas informaciją apie reikalavimų įvykdymą perduoda Agentūrai.

225. Nustačius vietos projekto vykdymo sutarties pažeidimų, Agentūra turi teisę sustabdyti mokėjimų vietos projekto vykdytojui procedūras, kol bus ištaisyti pažeidimai, arba sumažinti lėšų skirtų vietos projektui įgyvendinti dydį, neskirti lėšų, arba įpareigoti strategijos vykdytojui nutraukti vietos projekto vykdymo sutartį ir (arba) pareikalauti vietos projekto vykdytojo grąžinti jau išmokėtas lėšas arba jų dalį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

226. Strategijos vykdytojas, atlikęs vietos projekto patikrą jo įgyvendinimo vietoje, privalo pareiškėją ar vietos projekto vykdytoją, ar partnerį supažindinti su vietos projekto patikros vietoje ataskaita ir paprašyti, kad pareiškėjas ar vietos projekto vykdytojas ir (ar) partneris pasirašytų, kad susipažino. Vietos projekto vykdytojas, pasirašydamas vietos projekto patikros vietoje ataskaitą, turi teisę joje pateikti paaiškinimus ir (arba) išreikšti nesutikimą.

227. Jei strategijos vykdytojo atstovas, atlikęs vietos projekto patikrą vietoje, įtaria, kad pareiškėjo ar vietos projekto vykdytojo pažeidimai yra nusikalstamo pobūdžio, jie nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas po vietos projekto patikros vietoje atlikimo, informuoja Agentūrą. Agentūra per 3 (tris) darbo dienas apie tai informuoja Ministeriją, teisėsaugos institucijas. Jeigu įtarimai kyla vietos projekto paraiškos vertinimo metu, o vietos projekto paraiška atiduodama tirti teisėsaugos institucijoms, vietos projekto paraiškos vertinimas turi būti atidėtas iki teisėsaugos institucijų išvadų ar pozicijos pateikimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Vietos projektų vykdytojų pažeidimų administravimas ir taikomos sankcijos

228. Nustatyti galimą vietos projekto vykdytojo pažeidimą gali Agentūra ir (arba) strategijos vykdytojas, taip pat kitos ES ir nacionalinės institucijos, dalyvaujančios administruojant EŽŪFKP. Strategijos vykdytojas, įtaręs ar nustatęs vietos projekto vykdytojo pažeidimą, raštu informuoja Agentūrą, pateikdamas galimo pažeidimo informaciją ir dokumentus. Pažeidimo tyrimą inicijuoja ir atlieka Agentūra Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Jei vietos projekto vykdytojas nesilaiko paramos teikimo reikalavimų ir (arba) vietos projekto paraiškoje numatytų įsipareigojimų ir (arba) pažeidžia vietos projekto vykdymo sutarties sąlygas, numatomi sankcijų taikymo būdai ir jų pritaikymo tvarka, nustatyta Programos administravimo taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

228¹. Kai pažeidimą nustato kitos ES ir nacionalinės institucijos, dalyvaujančios administruojant EŽŪFKP, Ministerija ir (arba) Agentūra imasi veiksmų pažeidimams iširti.

Papildyta pastraipa:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų skundų nagrinėjimas

229. Pareiškėjas, nesutinkantis su strategijos vykdytojo priimtu sprendimu dėl lėšų vietos

projektui įgyvendinti neskirimo, gali kreiptis į Ministeriją šių taisyklių 160 punkte nustatyta tvarka.

230. Pareiškėjai ir (arba) vietos projektų vykdytojai, nesutinkantys su strategijos vykdytojo, Agentūros, Ministerijos priimtais sprendimais, veikimu ar neveikimu, turi teisę apskųsti jų sprendimus, veikimą ar neveikimą, susijusius su strategijos įgyvendinimo administravimu, Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Vietos projektų paraiškų ir vietos projektų vykdymo sutarčių pakeitimai

231. Jokie su strategijos vykdytoju raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto vietos projekto įgyvendinimo, keičiantys vietos projekto apimtį, vietos projekto išlaidas, pratęsiantys vietos projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys vietos projektą ar vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytus vietos projekto vykdytojo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Vietos projekto vykdytojas privalo raštu informuoti strategijos vykdytoją apie visus pakeitimus, susijusius su vietos projekto vykdymo sutartimi ir vietos projektu. Vietos projekto vykdymo sutartis ar vietos projektas keičiami Programos administravimo taisyklėse nustatytais paramos sutarčių ar vietos projektų keitimo atvejais ir tvarka ir strategijos vykdytojo (teisės aktų pasikeitimo atveju).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

232. Iškilus poreikiui keisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį, vietos projekto vykdytojas privalo raštu pateikti strategijos vykdytoju motyvuotą prašymą pakeisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir prašymo pagrindimo dokumentus.

233. Strategijos vykdytojas, gavęs vietos projekto vykdytojo motyvuotą prašymą pakeisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį, įvertina jį vadovaudamasis Programos administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Strategijos vykdytojas prašymą keisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį gali:

233.1. patenkinti;

233.2. patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis;

233.3. atmesti.

234. Priimdamas sprendimą dėl vietos projekto vykdytojo prašymo keisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį, strategijos vykdytojas įvertina, ar atlikus tokį pakeitimą vietos projektas duos didesnę naudą ir efektyviau sieks vietos projekte, strategijoje ir Programoje nustatytų tikslų. Priimant sprendimą dėl vietos projekto vykdytojo prašymo keisti vietos projektą ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartį, strategijos vykdytojas taip pat atsižvelgia į aplinkybes, kurių vietos projekto vykdytojas negalėjo numatyti teikdamas vietos projekto paraišką ir (arba) kurios nepriklauso nuo vietos projekto vykdytojo. Jeigu strategijos vykdytojas nustato, kad dėl vietos projekto pakeitimo vietos projekto vykdytojas negalės pasiekti vietos projekte nustatytų tikslų ir tolesnis vietos projekto įgyvendinimas būtų neefektyvus, strategijos vykdytojas teikia Agentūrai svarstyti klausimą dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti mokėjimo nutraukimo ir (arba) jau išmokėtų lėšų grąžinimo. Vietos projekto įgyvendinimo sąlygų pakeitimai galimi tik vietos projekto vykdymo sutarties / vietos projekto įgyvendinimo metu ir neturi atgalinio poveikio. Pavėluotai pateikti prašymai dėl mokėjimo prašymo termino atidėjimo nesvarstomi. Tuo atveju, jei keičiama vietos projekto vykdymo sutartis, strategijos vykdytojas parengia vietos projekto vykdymo sutarties pakeitimo projektą. Vietos projekto vykdymo sutartis keičiama šių taisyklių 162–165 punktuose nustatyta tvarka, taikoma vietos projekto vykdymo sutartį sudarant.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Vietos projektų vykdytojų dokumentų saugojimas

235. Visi su vietos projektų įgyvendinimu susiję dokumentai vietos projekto vykdytojo turi būti saugomi mažiausiai 10 (dešimt) metų nuo paramos sutarties pasirašymo datos, vadovaujantis

Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis ir Programos administravimo taisyklių nuostatomis.

235¹. Pasirašytą ir strategijos vykdytojo patvirtintą sutarties keitimo kopiją strategijos vykdytojas privalo pateikti Agentūrai el. paštu per 2 (dvi) d. d. Tuo atveju, jeigu Agentūra vietos projekto vykdymo sutarties keitime randa trūkumų, nustato, kad vietos projekto vykdymo sutarties keitimas parengtas netinkamai, nesilaikant šiose ir Programos administravimo taisyklėse nustatytos tvarkos, Lietuvos Respublikos ar ES teisės aktų bei paramos skyrimo sąlygų, Agentūra turi teisę strategijos vykdytojui grąžinti sutarties keitimą koreguoti.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

236. Vietos projekto vykdytojas ir partneris privalo užtikrinti su vietos projekto įgyvendinimu susijusių dokumentų saugumą ir prieinamumą strategijos vykdytojo, Agentūros, Ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir Europos audito rūmų įgaliotiems atstovams.

Vietos projektų viešinimas

237. Lėšas vietos projektui įgyvendinti gavęs vietos projekto vykdytojas privalo imtis informavimo ir viešinimo priemonių, vadovaudamasis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis.

Informacijos teikimas pareiškėjams

238. Pareiškėjams privalo būti užtikrinta nevaržoma galimybė raštu ir žodžiu pateikti strategijos vykdytojui klausimus dėl dalyvavimo įgyvendinant strategiją tvarkos ir sąlygų; dėl lėšų strategiją atitinkantiems vietos projektams įgyvendinti skyrimo sąlygų; dėl vietos projekto paraiškos, mokėjimo prašymo pildymo ir pan. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti pareiškėjus šiais klausimais žodžiu telefonu, raštu ir el. paštu nuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės vietos projektų paraiškų pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas pateikimo dienos. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti vietos projektų vykdytojus vietos projektų įgyvendinimo klausimais visą vietos projektų įgyvendinimo laikotarpį.

239. Strategijos vykdytojo rengiamose specialiosiose taisyklėse pareiškėjams turi būti nurodyti strategijos vykdytojo paskirtų konsultuojančių asmenų vardai ir pavardės, telefonai, adresai ir el. pašto adresai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

VI. VIETOS PROJEKTŲ, KURIŲ PRAŠOMA SUMA NEVIRŠIJA 7 241 EUR, ĮGYVENDINIMO IR ADMINISTRAVIMO NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Paramos dydis ir galimi prisidėjimo būdai

240. Didžiausia paramos suma vienam projektui įgyvendinti – iki 7 241 Eur (septynių tūkstančių dviejų šimtų keturiasdešimt vieno euro). Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

241. Didžiausia galima paramos lyginamoji dalis – iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

242. Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas privalo finansuoti piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu). Įnašo natūra – nemokamo savanoriško darbo, pripažinimo tinkamu pareiškėjo įnašu reikalavimai nustatyti šių taisyklių 97.1 ir 98–101 punktuose.

Galimi pareiškėjai ir tinkamumo reikalavimai paramai gauti

243. Vietos projektų paraiškas gauti paramą iki 7 241 Eur (septynių tūkstančių dviejų šimtų keturiasdešimt vieno euro) (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM) gali teikti nevyriausybinės organizacijos. Nevyriausybinės organizacijos vietos projektų paraiškas turi teikti savarankiškai (be partnerių). Vietos projekto paraiškos forma pateikiama šių taisyklių 2 priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

244. Tinkamumo reikalavimai pareiškėjui nustatyti šių taisyklių 57 ir 65.1–65.6 punktuose. Netinkami pareiškėjai nustatyti šių taisyklių 66 ir 67 punktuose.

245. Tinkamumo reikalavimai vietos projektui:

245.1. vietos projektas turi būti viešojo pobūdžio (ne pelno);

245.2. įgyvendinat vietos projektą, numatytos investicijos negali būti susijusios su nekilnojamojo turto rekonstravimu, remontu, tvarkyba;

245.3. pagrįsta, kad įgyvendinus vietos projektą, galutiniai naudos gavėjai bus kaimo gyventojai;

245.4. vietos projektas turi atitikti šių taisyklių 75.1, 75.2, 75.5, 75.12, 75.14, 75.15, 77 ir 79 punktuose nustatytus reikalavimus;

245.5. vietos projekto įgyvendinimo terminas negali būti ilgesnis kaip 18 mėn. nuo vietos projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos.

Galimos veiklos ir tinkamos finansuoti išlaidos

246. Įgyvendinant vietos projektą iki 7 241 Eur (septynių tūkstančių dviejų šimtų keturiasdešimt vieno euro) (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM) galimos veiklos, atitinkančios Programos, Programos 3 krypties ir strategijos vykdytojo strategijos tikslus, tačiau nesusijusios su investicijomis į nekilnojamąjį turtą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, *Žin.*, 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

247. Galimos vietos projekto veiklos nustatomos strategijos vykdytojo parengtose specialiosiose taisyklėse vietos projektų vykdytojams.

248. Tinkamos finansuoti išlaidos turi atitikti šių taisyklių 81 punkto nuostatas.

249. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos šios išlaidų kategorijos:

249.1. įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų įsigijimo, jeigu numatomas įsigyti daiktas būtinas projekto įgyvendinimo metu (vieno įsigijamo daikto vertė negali viršyti 145 Eur (vienas šimtas keturiasdešimt penki eurai) neįskaitant PVM);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

249.2. paslaugų, tiesiogiai susijusių su vietos projekte numatyta vykdyti veikla;

249.3. prekių, tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimo veikla (vieno įsigijamo daikto vertė negali viršyti 145 Eur (vieno šimto keturiasdešimt penkių eurų) neįskaitant PVM);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

249.4. informavimo ir viešinimo priemonių, susijusių su įgyvendinamu vietos projektu, pirkimo, vadovaujantis šių taisyklių 237 punkto nuostatomis;

249.5. bendrosios išlaidos – atlyginimas konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, intelektinė veikla. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

250. Išlaidos, nurodytos šių taisyklių 249.1 ir 249.3 punktuose, gali būti pripažįstamos tinkamomis finansuoti tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas įrodo, kad be jų negalės tinkamai mažiausiomis sąnaudomis įgyvendinti veiklą, vietos projekto įgyvendinimo metu (ne po vietos projekto užbaigimo).

251. Išlaidos, susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, gali būti patirtos nuo vietos projekto paraiškos pateikimo dienos, išskyrus bendrąsias išlaidas, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugpjūčio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Vietos projektų įgyvendinimas

252. Vietos projektų paraiškos priimamos, registruojamos, vertinamos, tvirtinamos, paramos sutartys sudaromos šiose taisyklėse nustatyta tvarka, taikoma visiems vietos projektams.

253. Vietos projektams taikomas išlaidų kompensavimo ir išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamos deklaruoti išlaidos, kaip nustatyta šiose taisyklėse.

254. Taikant išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdą, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamos finansuoti išlaidos, vietos projekto vykdytojui gali būti išmokėtas ne didesnis nei 40 (keturiasdešimt) proc. paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos avansas. Jei pagal taisyklių 89 punktą vietos projekto vykdytojui numatyta finansuoti PVM suma, avanso dydis negali būti didesnis nei 40 (keturiasdešimt) proc. paramos įskaitant PVM, kuris pagal taisyklių 89 punktą mokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų sumos.

255. Vietos projekto įgyvendinimo priežiūra atliekama šiose taisyklėse nustatyta tvarka.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Taisyklių keitimo tvarka

256. Šios taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

257. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Informacijos teikimas strategijų vykdytojams

258. Informacijos ir paaiškinimų dėl paramos strategijai įgyvendinti strategijų vykdytojais gali kreiptis:

258.1. telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, bendruoju informacijos teikimo telefonu (8 5) 252 6999;

258.2. faksu (8 5) 252 6945;

258.3. elektroniniu paštu info@nma.lt.

258.4. ŽŪMIS internetiniame portale pateikiant paklausimą.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

259. Siunčiant paklausimus Ministerijai, Agentūrai, strategijos vykdytojui ar vietos projekto

vykdytojui, laiškas laikomas įteiktu praėjus 7 (septynioms) darbo dienoms po jo išsiuntimo paštu (registruotu laišku).

260. Agentūros ryšių informacija:

Teritorinis skyrius	Adresas	Telefonas
Alytaus skyrius	Tvirtovės g. 1/Naujoji g. 2, LT-62116 Alytus	(8 315) 56 793 (8 315) 56 798
Kauno skyrius	K. Donelaičio g. 33, LT-44240 Kaunas	(8 37) 30 8550 (8 37) 30 8552
Klaipėdos skyrius	Taikos pr. 28, LT-91220 Klaipėda	(8 46) 43 1407 (8 46) 43 1405
Marijampolės skyrius	Gamyklų g. 1, LT-68300 Marijampolė	(8 343) 97 997 (8 343) 97 990
Panevėžio skyrius	Anykščių g. 4, LT-35171 Panevėžys	(8 45) 50 2277 (8 45) 50 2265
Šiaulių skyrius	Dvaro g. 78, LT-76298 Šiauliai	(8 41) 59 6080 (8 41) 59 6081
Tauragės skyrius	Prezidento g. 7, LT-72258 Tauragė	(8 446) 20 120 (8 446) 20 121
Telšių skyrius	Pramonės g. 5, LT-87101 Telšiai	(8 444) 77 050 (8 444) 77 052
Utenos skyrius	J. Basanavičiaus g. 126, LT-28214 Utena	(8 389) 64 082 (8 389) 64 091
Vilniaus skyrius	S. Dariaus ir S. Girėno g. 40, LT-02189 Vilnius	(8 5) 264 9357 (8 5) 264 9275

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-687](#), 2009-09-17, Žin., 2009, Nr. 114-4869 (2009-09-24), i. k. 1092330ISAK003D-687

Nr. [3D-1051](#), 2010-12-07, Žin., 2010, Nr. 145-7465 (2010-12-11), i. k. 1102330ISAK03D-1051

Nr. [3D-696](#), 2012-08-27, Žin., 2012, Nr. 101-5162 (2012-08-30), i. k. 1122330ISAK003D-696

Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių
1 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. 3D-952 redakcija)

KVIETIMO TEIKTI VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKAS DOKUMENTACIJOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijos reikalavimų aprašas (toliau – dokumentacija) nustato privalomas dokumentacijos dalis. Šie reikalavimai, išskyrus šio priedo 5 punktą, netaikomi, jeigu strategijos vykdytojas, vadovaudamasis Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių 45 punkto nuostatomis, rengia supaprastintą kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją.

II. PRIVALOMOS DOKUMENTACIJOS DALYS

2. Dokumentaciją sudaro:

2.1. kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas;

2.2. specialiosios taisyklės pareiškėjams:

2.2.1. specialiosios taisyklės pareiškėjams rengiamos, kai strategijoje numatytos priemonės, kurių nereglamentuoja Programa. Tuo atveju, jeigu strategijoje numatytos remti priemonės, kurias reglamentuoja Programa, specialiosiomis taisyklėmis pareiškėjams laikomos konkrečios Programos 3 krypties priemonių įgyvendinimo taisyklės, kurias strategijos vykdytojas yra pritaikęs strategijai įgyvendinti (pritaikydamas Programos priemonių įgyvendinimo taisykles strategijos vykdytojas gali siaurinti galimų pareiškėjų ratą, išplėsti tinkamumo reikalavimus pareiškėjui, projektui, papildyti su vietos projektu pateikiamų dokumentų sąrašą, keisti administravimo tvarką ir terminus tiek, kiek jie susiję su administravimu vietos veiklos grupėje, bet ne Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos);

2.2.2. specialiosios taisyklės pareiškėjams turi atitikti strategiją ir šias taisykles. Specialiosios taisyklės rengiamos atskirai pagal kiekvieną arba kelias strategijos priemones. Specialiosiose taisyklėse pareiškėjams, nepažeidžiant šio priedo 5 punkto nuostatų, turi būti pateikiama informacija, kurią privalo žinoti pareiškėjas, teikiantis vietos projekto paraišką pagal konkrečią strategijos priemonę ar priemonės veiklos sritį, arba pagal kelias strategijos priemones;

2.3. strategijos vykdytojo vidaus tvarkos aprašas.

3. Kvietime teikti vietos projektų paraiškas turi būti nurodyta:

3.1. strategijos vykdytojo, skelbiančio kvietimą teikti vietos projektų paraiškas, pavadinimas, adresas, telefono ir fakso numeriai, elektroninio pašto adresas ir adresas, kuriuo galima gauti papildomos informacijos (jeigu šis adresas skiriasi nuo strategijos vykdytojo buveinės), taip pat už informacijos teikimą pareiškėjams atsakingas strategijos vykdytojo paskirtas asmuo;

3.2. strategijos pavadinimas, prioritetai, pagrindiniai tikslai;

3.3. strategijos priemonė, veiklos sritis (jei priemonėje yra veiklos sritys), pagal kurią kviečiama teikti vietos projektus;

3.4. lėšų, skiriamų kvietimui teikti vietos projektus, suma eurais (išskiriama pagal atskiras priemones ir veiklos sritis (jei tokios yra);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

3.5. tinkami pareiškėjai pagal strategijos priemonę, pagal kurią kviečiama teikti vietos projektus;

3.6. vietos projektų paraiškų pateikimo būdas;

3.7. paskutinė vietos projektų paraiškų pateikimo diena ir valanda, vieta;

3.8. informacija, kur galima gauti kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją;

3.9. kita strategijos vykdytojo nustatyta informacija.

4. Specialiosiose taisyklėse pareiškėjams turi būti nurodyta:

4.1. informacija apie strategiją (strategijos prioritetai, pagrindiniai tikslai, strategijos finansavimo šaltiniai) ir priemonės ir priemonių veiklos sritys, kurioms įgyvendinti skirtos specialiosios taisyklės, pavadinimai ir tikslai;

4.2. vietos projekto paraiškos pildymo, teikimo, registravimo tvarka;

4.3. tinkami ir netinkami pareiškėjai ir partneriai (aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

4.4. vietos projektų tinkamumo reikalavimai aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

4.5. tinkamos ir netinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

4.6. kvietimo teikti vietos projektų paraiškas lėšų suma;

4.7. lėšų vietos projektui įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka: didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti suma, neviršijanti 200 000 Lt Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) (į šią sumą neįskaičiuojamas pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kuris finansuojamas pagal šių taisyklių 89 punktą); didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis; reikalavimai pareiškėjams prie vietos projekto įgyvendinimo prisidėti nuosavu indėliu; mažiausia vietos projekto vertė aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

4.8. įnašo natūra (nemokamo savanoriško darbo ir (arba) nekilnojamojo turto) pripažinimo tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu tvarka (jei taikoma) aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

4.9. vietos projekto pirmumo kriterijai arba vietos projekto naudos ir kokybės kriterijai aiškiai įvardijant pagal kiekvieną priemonę ir veiklos sritį (jei taikoma);

4.10. dokumentų, pridedamų prie vietos projekto paraiškos, sąrašas arba nuoroda į Programos priemonių įgyvendinimo taisykles;

4.11. vietos projekto paraiškos forma pagal priemones, kurias reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, ir nuoroda į Programos priemonių įgyvendinimo taisykles;

4.12. sprendimo dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priėmimo tvarka;

4.13. vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo tvarka;

4.14. vietos projekto vykdytojo atliekamų pirkimų tvarka;

4.15. lėšų vietos projektui įgyvendinti išmokėjimo tvarka;

4.16. vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo pateikimo, vertinimo ir tvirtinimo tvarka;

4.17. vietos projekto įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir pateikimo tvarka;

4.18. vietos projekto patikrų atlikimo tvarka;

4.19. vietos projekto vykdytojams taikomos sankcijos;

4.20. pareiškėjo ir vietos projekto vykdytojo skundų nagrinėjimo tvarka;

4.21. vietos projekto ir jo vykdymo sutarties pakeitimų, nutraukimo sąlygos ir atvejai;

4.22. vietos projekto vykdytojo dokumentų saugojimo tvarka;

4.23. vietos projekto viešinimo tvarka;
4.24. informacijos pareiškėjams teikimo tvarka;
4.25. kita, strategijos vykdytojo manymu, reikalinga informacija, kuri padėtų geriau suprasti kiekvieno kvietimo teikti vietos projektų paraiškas sąlygas ir parengti geresnės kokybės vietos projektus;

4.26. susijusių dokumentų formos:

4.26.1. Vietos projekto vykdytojo paramos paraiškos pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, formos pavyzdys su pildymo rekomendacijomis;

4.26.2. Vietos projekto vykdytojo paramos paraiškų pagal priemones, kurias reglamentuoja strategija ir Programa, formos pavyzdžiai su pildymo rekomendacijomis;

4.26.3. Vietos projekto vykdymo sutarties formos pavyzdys su pildymo rekomendacijomis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

4.26.4. Vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo su partneriu juridiniu asmeniu ir fiziniais asmenimis sutarčių formos pavyzdžiai;

4.26.5. Nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės formos pavyzdys su pildymo rekomendacijomis;

4.26.6. Vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo formos pavyzdys su pildymo rekomendacijomis.

4.26.7. Informacijos apie vietos projekto įgyvendinimo eigą (kai taikoma) ataskaitos, galutinės ataskaitos ir užbaigto vietos projekto metinės ataskaitos formos;

4.26.8. Vietos projekto patikros vietoje ataskaitos forma.

5. Strategijos vykdytojo vidaus tvarkos apraše turi būti nurodoma, kaip:

5.1. registruojamos vietos projektų paraiškos;

5.2. atrenkami ir skiriami vietos projektų paraiškų vertintojai;

5.3. atrenkami ir samdomi nepriklausomi ekspertai (jei taikoma);

5.4. pasirašoma konfidencialumo ir nešališkumo deklaracija;

5.5. vykdomas vertinimas pagal vietos projekto paraiškos vertinimo organizavimo tvarkos aprašyme nustatytus reikalavimus;

5.6. atliekama vietos projektų paraiškų ir projektų vertinimo kontrolė (įskaitant ir savanoriško darbo patikras vietoje);

5.7. pareiškėjų klausama papildomos informacijos;

5.8. rengiamos vietos projektų paraiškų vertinimo ataskaitos ir teikiamos strategijos vykdytojo valdymo organui;

5.9. rengiami strategijos vykdytojo valdymo organo posėdžiai dėl sprendimų skirti paramos lėšas vietos projektams įgyvendinti priėmimo;

5.10. sudaromos, keičiamos, nutraukiamos vietos projektų įgyvendinimo sutartys;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

5.11. rengiami ir teikiami mokėjimo prašymai;

5.12. vertinama vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų administracinė atitiktis;

5.13. vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymai perduodami Agentūrai;

5.14. vykdoma vietos projektų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu.

6. Su Strategijos vykdytojo vidaus tvarkos aprašu turi būti pateikiami šie priedų pavyzdžiai:

6.1. Vietos projektų paraiškų vertintojų nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijos forma;

6.2. Vietos projekto paraiškos vertinimo ataskaitos (PVA) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.3. Vietos projektų paraiškų vertinimo rezultatų suvestinės (PVRs) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.4. Vietos projekto paraiškos administravimo kontrolinio atžymų lapo (KAL) forma su

pildymo rekomendacijomis;

6.5. Vietos projektų paraiškų registracijos žurnalo (PRŽ) forma; vietos projekto paraiškos administracinės atitikties vertinimo lentelės (PAV) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.6. Vietos projekto paraiškos tinkamumo skirti paramos lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo lentelės (PVL) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.7. Vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelės (NVL) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.8. Vietos projekto pirmumo vertinimo lentelės forma su pildymo rekomendacijomis;

6.9. Vietos projekto paraiškos vertinimo priežiūros ataskaitos (PVPA) forma su pildymo rekomendacijomis;

6.10. Posėdžio dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo organizavimo suvestinės forma;

6.11. Vietos projektų atrankos posėdžių dėl lėšų vietos projektams įgyvendinti skyrimo dalyvio nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijos forma;

6.12. Strategijos vykdytojo vietos projektų atrankos komiteto darbo reglamentas;

6.13. Vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymų registro forma;

6.14. Vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo administracinės atitikties tikrinimo lapo forma su pildymo rekomendacijomis;

6.15. Pranešimo Agentūrai dėl vietos projekto vykdytojo pateikto mokėjimo prašymo forma.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-687](#), 2009-09-17, Žin., 2009, Nr. 114-4869 (2009-09-24), i. k. 1092330ISAK003D-687

Nr. [3D-1051](#), 2010-12-07, Žin., 2010, Nr. 145-7465 (2010-12-11), i. k. 1102330ISAK03D-1051

Nr. [3D-696](#), 2012-08-27, Žin., 2012, Nr. 101-5162 (2012-08-30), i. k. 1122330ISAK003D-696

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių
2 priedas

(Vietos projekto paramos paraiškos forma)

Vietos plėtros strategijos (toliau – strategija) vykdytojo pavadinimas	
Vietos projekto (toliau – projektas) paraiškos gavimo data	
Projekto paraiškos registracijos numeris	
Užregistravo (vardas, pavardė, pareigos, parašas)	

Projekto paraiška vertinti priimta ☐
 Projekto paraiška atmesta ☐

(pareiškėjo pavadinimas)

VIETOS PROJEKTO IKI 7 241 EUR PARAIŠKA

(sudarymo data) Nr. _____

(sudarymo vieta)

I. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĒJĀ

(pareiškėjo teisinė forma

[illegible]

1.	Pagal strategiją		
2.			
...			

V. INFORMACIJA APIE VALSTYBĖS PAGALBĄ

(atsakymas „Taip“ žymimas ženklu „X“, jei vietos projekto įgyvendinimo metu bus vykdoma veikla, kurios metu bus suteiktos paslaugos ūkio subjektams nemokamai arba mažesne negu rinkos kaina. Atsakymas „Ne“ žymimas, jeigu tokios paslaugos nebus suteikiamos.

Atsakymas „Taip“ žymimas ženklu „X“, jei pareiškėjui per trejus fiskalinius metus iki vietos projekto paraiškos pateikimo buvo suteikta valstybės pagalba. Atsakymas „Ne“ žymimas, jei valstybės pagalba nebuvo suteikta.

Jeigu atsakymas teigiamas, pareiškėjas turi užpildyti lentelę, nurodydamas institucijos, kuri suteikė valstybės pagalbą, pavadinimą, pagalbos formą, paramos sumą, skyrimo datą, išmokėtos paramos iki vietos projekto paraiškos pateikimo sumą ir datą).

Ar vietos projekto įgyvendinimo metu bus vykdoma veikla, kurios metu bus suteiktos paslaugos ūkio subjektams nemokamai arba mažesne negu rinkos kaina?	☐ Taip ☐ Ne
--	---

Ar per pastaruosius trejus fiskalinius metus buvo suteikta valstybės pagalba?	☐ Taip ☐ Ne
---	---

Jei taip, užpildykite šią lentelę:

Valstybės pagalbą suteikusi institucija	Pagalbos forma (finansinė parama, dotuojama paskola)	Paramos suma, Eur	Paramos skyrimo data
Iš viso:			

VI. TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ SĄRAŠAS

(nurodykite tinkamas finansuoti išlaidas pagal kategorijas: išlaidų pavadinimas, planuojamo pirkimo kaina be PVM, PVM suma, bendra suma su PVM, prašoma paramos suma; vadovaukitės prie vietos projekto paraiškos pridedamais komerciniais pasiūlymais ir kitais numatytų išlaidų vertės pagrindimo dokumentais); pagrįskite, kodėl šios išlaidos yra būtinos vietos projektui įgyvendinti ir kaip jos prisidės prie vietos projekto tikslų įgyvendinimo; pildykite atidžiai, argumentuokite pagrįstai, kad vietos projekto paraiškos vertintojams neliktų abejonių dėl išlaidų pagrįstumo

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Suma be PVM, Eur (nepildoma tuo atveju, jeigu prašoma paramos suma yra su PVM)	PVM, Eur (nepildoma tuo atveju, jeigu prašoma paramos suma yra su PVM)	Bendra suma su PVM, Eur	Prašoma paramos suma, Eur	Išlaidų poreikio pagrindimas
1.	Projekto įgyvendinimo išlaidos					
1.1.						
...						
2.	Bendrosios išlaidos					

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

2.1.						
...						
3.	Informavimo ir viešinimo priemonių pirkimo išlaidos					
3.1.						
...						
	Iš viso:					

VII. VIETOS PROJEKTO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

(nurodykite, kaip pareiškėjas ir (arba) partneris numato finansuoti vietos projektą ir (arba) prisidėti prie jo įnašu natūra; numatykite lėšas ir (arba) įnašo natūra vertę eurai; nurodykite informaciją apie įnašo pinigais ir (arba) natūra šaltinį)

Eil. Nr.	Šaltinis	Suma, Eur	Nuoroda į patvirtinimo dokumentą ir (arba) informacijos šaltinį
1.	Paramos lėšos (nurodykite prašomą paramos sumą)	_ _ _ _ _ _ _	_____ (nepildyti)
2.	Pareiškėjo piniginės lėšos (jeigu nefinansuojamą paramos lėšomis vietos projekto įgyvendinimo išlaidų dalį ketinate padengti savo ar partnerio nuosavomis piniginėmis lėšomis, nurodykite ir pagrįskite konkrečių sumą)	_ _ _ _ _ _ _	
3.	Nacionalinės lėšos: (jeigu nefinansuojamai paramos lėšomis vietos projekto įgyvendinimo išlaidų daliai padengti gavote papildomų lėšų iš savivaldybės ar kitų nacionalinių šaltinių, nurodykite ir pagrįskite konkrečių sumą)	_ _ _ _ _ _ _	
3.1.	savivaldybių disponuojamos lėšos	_ _ _ _ _ _ _	
3.2.	kiti nacionalinių lėšų šaltiniai	_ _ _ _ _ _ _	
4.	Pareiškėjo paskola (jeigu nefinansuojamai paramos lėšomis vietos projekto įgyvendinimo išlaidų daliai Jūs ar vietos projekto partneris yra gavęs paskolą, nurodykite ir pagrįskite konkrečių sumą)	_ _ _ _ _ _ _	
5.	Kiti piniginio finansavimo šaltiniai (jeigu nefinansuojamai paramos lėšomis vietos projekto įgyvendinimo išlaidų daliai padengti gavote papildomų lėšų iš privačių ar kitų finansavimo šaltinių (išskyrus nacionalinius ir ES fondus), nurodykite ir pagrįskite konkrečių sumą)	_ _ _ _ _ _ _	
6.	Pareiškėjo įnašas natūra – nemokamu savanorišku darbu (jeigu nefinansuojamą paramos lėšomis vietos projekto įgyvendinimo išlaidų dalį ketinate padengti savo ar partnerio įnašu natūra,	_ _ _ _ _ _ _	

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

	<i>nurodykite ir pagrįskite konkrečią sumą)</i>		
7.	Bendra vietos projekto vertė (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	_ _ _ _ _	_____ (nepildyti)

VIII. INFORMAVIMO IR VIEŠINIMO PRIEMONĖS

(nurodykite informavimo ir viešinimo priemones pagal Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 „Dėl Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklių patvirtinimo“

Eil. Nr.	Vietos projekto informavimo ir viešinimo priemonės
1.	
2.	

IX. TINKAMUMAS SKIRTI PARAMĄ

(atsakykite į pateiktus klausimus, atsakymus pažymėkite ženklų „X“ ir parašykite nuorodą į konkretų dokumentą ar pagrįskite)

Eil. Nr.	Kriterijus	Atsakymas	Nuorodą į pateikiamą dokumentą
1.	Ar patvirtinate, kad vietos projekte numatytos ir tinkamos finansuoti vietos projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų?	☐ Taip ☐ Ne	
2.	Ar tvarkote (įsipareigojate tvarkyti) buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus?	☐ Taip ☐ Ne	

X. PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

(pasitikrinkite, ar Jūsų teikiama vietos projekto paraiška yra tinkamai sukomplektuota, pridėti visi reikalaujami dokumentai; pažymėkite ženklų „X“, kuriuos dokumentus pateikiate, ir nurodykite teikiamų dokumentų lapų skaičių)

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti X	Lapų skaičius
1.	Steigimo dokumentų, t. y. įstatų (nuostatų ir (arba) statuto) nuorašas (jeigu juridinis asmuo tokių dokumentų neturi, turi būti pateiktos steigimo sandorį patvirtinančių dokumentų arba bendrųjų nuostatų, ar kitų steigimo faktą įrodančių dokumentų, kuriuos įstatams prilygina Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, kopijos).	☐	_ _
2.	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai). <i>(Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojų dienų.)</i>	☐	_ _
3.	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie	☐	_ _

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

	pareiškėjo atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai). (Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojai dienos.)		
4.	Finansinės atskaitomybės praėjusių ir ataskaitinių finansinių metų dokumentai (naujai įregistruoti juridiniai asmenys teikia ūkinės veiklos pradžios balansą. (Šis reikalavimas netaikomas atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai ir Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. IK-372 “Dėl Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių patvirtinimo“, numatytiems atvejams.)	☐	
5.	Dokumentai, patvirtinantys pareiškėjo galimybes apmokėti vietos projekto dalį (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą, paskolos sutartį, garantinį banko raštą, savivaldybės raštą dėl vietos projekto finansavimo iš dalies ir kt.). (Netaikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu)	☐	
6.	Prekių, darbų ar paslaugų teikėjų komerciniai pasiūlymai arba kiti numatytų išlaidų vertės pagrindimo dokumentai.	☐	
7.	Kiti, pareiškėjo nuomone, reikalingi dokumentai (aiškiai išvardykite pateikiamus papildomus dokumentus).	☐	

XI. PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA

Aš, žemiau pasirašęs (-iusi), patvirtinu, kad:

- šioje projekto paraiškoje ir prie jos pridėtuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga;
- šis projektas bus įgyvendinamas taip, kaip nurodyta šioje projekto paraiškoje ir jos prieduose;
- prašoma parama yra mažiausia projektui įgyvendinti reikalinga suma;
- nesu pažeidęs jokios kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų;
- man nėra iškelta byla dėl bankroto, nesu likviduojamas;
- man nežinomos kitos šiame dokumente nenurodytos priežastys, dėl kurių projektas negalėtų būti įgyvendintas ar jo įgyvendinimas būtų atidedamas, arba dėl kurių projektas nebūtų įgyvendintas nustatytu laikotarpiu;
- projekto paraiška gali būti atmesta, jeigu joje pateikti ne visi prašomi duomenys (įskaitant šią deklaraciją);
- žinau, kad Agentūra gali patikrinti pateiktus duomenis ir atlikti patikrą vietoje, taip pat gauti papildomos informacijos apie mano ūkinę veiklą. Pateiktus duomenis kontrolės tikslams gali panaudoti ir kitos Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijos.

Esu informuotas (-a) ir sutinku, kad:

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

- Agentūra tikrins pateiktus duomenis kituose valstybės registruose ir duomenų bazėse. Žinau, kad esu atsakingas (-a) už reikiamų dokumentų ir (arba) pažymų pateikimą laiku Agentūrai.
 - duomenys apie mano gautą paramą bus viešinami visuomenės informavimo tikslais, **taip pat gali būti perduoti audito ir tyrimų institucijoms siekiant apsaugoti Bendrijos finansinius interesus** Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka.
 - turiu teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su tvarkomais savo asmens duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi, reikalauti ištaisyti, sunaikinti savo asmens duomenis arba sustabdyti savo asmens duomenų tvarkymo veiksmus, kai duomenys tvarkomi nesilaikant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų. Esu informuotas, kad duomenų valdytoja yra Agentūra.
- Įsipareigoju:
- vykdyti reguliarią projekto įgyvendinimo stebėseną tam, kad būtų užtikrintas projekto įgyvendinimas, kaip numatyta projekto paraiškoje;
 - nereikalauti išmokėti paramos lėšų, jei padarytos išlaidos neįtrauktos į tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą arba jei jos padarytos nesilaikant Žemės ūkio ministerijos numatytos tvarkos arba Viešųjų pirkimų įstatymo;
 - klaidingai apskaičiuotą ir pervestą į mano atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumą grąžinti Agentūrai;
 - tinkamai informuoti Agentūrą apie bet kokius pasikeitimus, nukrypimus, vykdant projektą;
 - šiuo projektu atstovauti kaimo gyventojų viešiesiems poreikiams ir interesams;
 - be rašytinio strategijos vykdytojo ir Agentūros sutikimo mažiausiai penkerius metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės ar kitos projekte numatytos veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą, paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelio pranašumo privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui.
- Sutinku, kad:
- informacija apie mano pateiktą vietos projekto paraišką, nurodant pareiškėjo pavadinimą, vietos projekto pavadinimą, vietos projekto paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros ir Strategijos vykdytojo interneto svetainėje ir visa su šiuo vietos projektu susijusi informacija būtų naudojama statistikos, vertinimo bei tyrimų tikslais. Projekto įgyvendinimas būtų reguliariai stebimas ir tikrinamas, ir įsipareigoju tinkamai saugoti visus dokumentus, susijusius su projektu;
 - projekto paraiškoje pateikti duomenys būtų apdorojami ir saugomi informacinėje sistemoje;
 - visa su šiuo projektu susijusi informacija būtų naudojama statistikos tikslais.

Pastaba. Pareiškėjo pateikti duomenys bus tvarkomi elektroniniu būdu, juos kontrolės, priežiūros ir vertinimo tikslais gali panaudoti Agentūra, Žemės ūkio ministerija, su Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai administravimu susijusios Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijos.

Jei projektą parengė ir projekto paraišką padėjo užpildyti konsultantas ar kitas pareiškėjui atstovaujantis asmuo, nurodykite:

Konsultanto vardas ir pavardė	
Institucijos pavadinimas	
Telefono ir fakso Nr.	
El. paštas	

(pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-1051](#), 2010-12-07, Žin., 2010, Nr. 145-7465 (2010-12-11), i. k. 1102330ISAK03D-1051

Nr. [3D-696](#), 2012-08-27, Žin., 2012, Nr. 101-5162 (2012-08-30), i. k. 1122330ISAK003D-696

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių 3 priedas

Informācijas apie vietas projektu stebēšanu vietas projektu kontrolēs laikaarpā teikimo forma

(strategijos vykdytojo pavadinimas)

(sudarymo vieta)

(sudarymo data)

[illegible]

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-595](#), 2009-08-14, Žin., 2009, Nr. 99-4174 (2009-08-20), i. k. 1092330ISAK003D-595

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo", pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-687](#), 2009-09-17, Žin., 2009, Nr. 114-4869 (2009-09-24), i. k. 1092330ISAK003D-687

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-980](#), 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 154-6985 (2009-12-28), i. k. 1092330ISAK003D-980

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas" administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-18](#), 2010-01-19, Žin., 2010, Nr. 9-443 (2010-01-23), i. k. 1102330ISAK0003D-18

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-162](#), 2010-02-23, Žin., 2010, Nr. 24-1158 (2010-02-27), i. k. 1102330ISAK003D-162

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-243](#), 2010-03-19, Žin., 2010, Nr. 33-1593 (2010-03-23), i. k. 1102330ISAK003D-243

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-364](#), 2010-04-20, Žin., 2010, Nr. 49-2390 (2010-04-29), i. k. 1102330ISAK003D-364

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "Leader metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-1051](#), 2010-12-07, Žin., 2010, Nr. 145-7465 (2010-12-11), i. k. 1102330ISAK03D-1051

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-496](#), 2011-06-14, Žin., 2011, Nr. 74-3558 (2011-06-18), i. k. 1112330ISAK003D-496

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "Leader metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-696](#), 2012-08-27, Žin., 2012, Nr. 101-5162 (2012-08-30), i. k. 1122330ISAK003D-696

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-952](#), 2012-12-12, Žin., 2012, Nr. 149-7641 (2012-12-20), i. k. 1122330ISAK003D-952

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "LEADER metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-382](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 58-2931 (2013-06-04), i. k. 1132330ISAK003D-382

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties "Leader metodo įgyvendinimas" priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-484](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3713 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-484

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-772](#), 2013-11-14, Žin., 2013, Nr. 118-5981 (2013-11-16), i. k. 1132330ISAK003D-772

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 "Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę "Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas", administravimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-434](#), 2014-07-23, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10505

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 „Dėl vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

16.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-733](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14246

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

17.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-982](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-19, i. k. 2014-20102

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 „Dėl Vietos plėtros strategijų, finansuojamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

18.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-107](#), 2015-02-18, paskelbta TAR 2015-02-18, i. k. 2015-02468

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

19.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-435](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08808

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 3D-578 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo